

Eriaruanne

Põhjendamatu asukohapõhine tõkestus e-kaubanduses

Määrusega loodi tasakaalustatud raamistik, mida
on aga keeruline rakendada

EUROOPA
KONTROLLIKODA

Sisukord

	Punkt
Kokkuvõte	I–IX
Sissejuhatus	01–12
Asukohapõhine tõkestus ja digitaalne ühtne turg	01–02
Asukohapõhise tõkestuse määrus	03–08
Peamised rollid ja kohustused	09–12
Komisjoni kohustused	09
Liikmesriikide kohustused	10–12
Auditi ulatus ja käsitusviis	13–19
Tähelepanekud	20–89
ELis on tehtud edusamme põhjendamatu asukohapõhise tõkestuse kõrvaldamisel	20–35
Komisjon tegi kindlaks tarbijate ja kauplejate vajadused ning e-kaubandust takistavad tõkked, kuid mõjuhindamine ei hõlmanud kõiki aspekte	22–25
Asukohapõhise tõkestuse määruks käsitletakse valdkondade konkreetseid probleeme ja vajadusi erineval määral	26–35
Puudused teadlikkuses, määruks täitmise tagamisel ja seires raskendasid määruks tõhusat täitmist	36–89
Komisjon toetab liikmesriikide ametiasutusi määruks rakendamisel, kuid klientide ja kauplejate teadlikkus on endiselt vähene	36–51
Määruks nõrkuseks on selle täitmise tagamine	52–67
Puudused määruks mõju seireks ja hindamiseks mõeldud komisjoni raamistikus	68–89
Järeldused ja soovitused	90–102
Lisa	
Küsitluse tulemused	

Lühendid

Mõisted

Komisjoni vastused

Ajatelg

Auditirühm:

Kokkuvõte

I Asukohapõhine tõkestus on ELi digitaalse ühtse turu loomist pärssiv oluline takistus, mis toodi välja digitaalse ühtse turu strateegias (2015). Sellega on tegu näiteks siis, kui ühes liikmesriigis tegutsevad kauplejad piiravad teiste liikmesriikide kasutajatele juurdepääsu oma internetipõhistele kasutajaliidestele. Asukohapõhist tõkestust käsitlev määrus võeti vastu 2018. aastal, et reguleerida ELis klientide kodakondsuse, elukoha või asukoha alusel diskrimineerimise küsimusi. Kuigi määru sees mõõndakse, et teatavates olukordades võib asukohapõhine tõkestus olla põhjendatud, keelatakse sellega põhjendusetu asukohapõhine tõkestus ja diskrimineerimise muud vormid.

II Tegime kõnealuse auditi, sest asukohapõhine tõkestus tekitab tarbijates rahulolematust, ning kuna meetmed põhjendamatu asukohapõhise tõkestuse vastu võitlemiseks on digitaalse ühtse turu tõhusa toimimise eeltingimus. Loodame, et meie järeldused on kasulikud määruse järgmise hindamise jaoks, mille Euroopa Komisjon (edaspidi „komisjon“) peaks tegema 2025. aastal.

III Hindasime, kas komisjon on ELi klientide ja veebikauplejate asukohapõhist tõkestust puudutavad probleemid asjakohaselt kindlaks teinud ja neid käsitlenud; kas komisjon toetas liikmesriike määruse rakendamisel ning asjakohase kommunikatsiooni ja teadlikkuse tagamisel; kas komisjon tegi koostööd liikmesriikide ametiasutustega põhjendamatu asukohapõhise tõkestuse kaotamiseks, jälgis nõuetekohaselt määruse rakendamist ja võttis meetmeid tuvastatud probleemide lahendamiseks.

IV Meie üldine järeldus on, et asukohapõhise tõkestuse määruse vastuvõtmisega on tehtud edusamme tarbijate ja kauplejate vajaduste rahuldamisel, kuid endiselt on probleeme määruse nõuetekohase ja ühetaolise rakendamisega.

V Asukohapõhise tõkestuse määruse ettepaneku ettevalmistamisel tegi komisjon küsitlusi ja uuringuid ning koostas mõjuhindamise, et teha kindlaks ja analüüsida peamisi probleeme ja vajadusi, millega tarbijad ja kauplejad e-kaubanduses silmitsi seisavad. Leidsime mõjuhindamises mitmeid puudusi. Nendeks on näiteks majanduslike aspektide vähene kvantitatiivne hindamine, andmete puudumine, vähene sidususe kontroll muude asjakohaste ELi õigusaktidega ja ebapiisav seirekord. Samuti märkisime, et määrusest (ja komisjoni ettepanekust) jäeti välja teatavad varem probleemseks tunnistatud valdkonnad, nagu füüsiliste kaupade piiriülene tarnimine, audiovisuaalteenused ja internetipõhised teenused, mis võimaldavad juurdepääsu autoriõigusega kaitstud sisule. See piirab asukohapõhise tõkestuse määruse kohaldamise ulatust ning tekitab selle rakendamisel ebaselgeid alasid. Komisjon uuris oma esimeses, peatselt peale määruse vastuvõtmist tehtud läbivaatamises (2020) eespool loetletud sektorite lisamise teostatavust, kuid otsustas (muu hulgas) puuduvate andmete tõttu mitte teha seaduslikku ettepanekut, mis oleks need määruse kohaldamisalasse lisanud.

VI Komisjon abistab liikmesriikide ametiasutusi, andes suuniseid määruse rakendamiseks, pakkudes tuge ja koordineerimist tarbijakaitsealase koostöö ja Euroopa tarbijakeskuste võrgustike kaudu ning aidates kaasa teadlikkuse suurendamisele. Teadlikkuse suurendamise meetmed ei avaldanud klientidele ja kauplejatele aga suurt mõju. Komisjon jagas oma esimese läbivaatamise tulemusi Euroopa Parlamendiga ja eeldatavasti teeb ta seda ka pärast määruse eelseisva läbivaatamise lõpuleviimist.

VII Liikmesriikide määratud asutuste (edaspidi „pädevad asutused“) poolne määruse täitmise tagamine on ajakavast maas. Leidsime ka märkimisväärseid erinevusi meetmetes, mida liikmesriigid on võtnud määrust rikkuvate kauplejate suhtes. Sellega kaasneb oht, et ELi ühtsel turul ei kehti kõigile määruse rakendamisel võrdsed tingimused.

VIII Kuigi komisjon vastutab määruse rakendamise seire eest, täheldasime, et seirekord ei olnud piisavalt üksikasjalikult määratletud ning et kogutud tõenditest ei piisanud edusammude ja asukohapõhise tõkestuse suundumuste jälgimiseks.

IX Nende leidude põhjal soovitame komisjonil:

- o teha uuring, et hinnata vajadust laiendada asukohapõhise tõkestuse määruse kohaldamisala või muuta asjaomaseid kehtivaid sektorispetsiifilisi määrusi;
- o suurendada oma tuge ja abi teadlikkuse tõstmiseks liikmesriikides;
- o täiendada kogu ELi hõlmava jõustamismehhanismi abil määruse täitmise tagamise korda liikmesriikides;
- o muuta asjakohasemaks seireraamistik, mille abil hinnatakse asukohapõhise tõkestuse määruse toimimise tõhusust

Sissejuhatus

Asukohapõhine tõkestus ja digitaalne ühtne turg

01 2015. aasta mais esitas komisjon [digitaalse ühtse turu strateegia](#), mis sisaldab eesmärgi ning seadusandlikke ja toetusmeetmeid, et edendada digitaalset ühtset turgu, kõrvaldada piiriülest internetiäri takistavad tõkked ning aidata ettevõtjatel müüa kaupu ja teenuseid kõikjal ELis. Seoses selle strateegiaga tegi komisjon uuringuid, milles leiti, et asukohapõhine tõkestus takistab oluliselt ELi digitaalse ühtse turu loomist.

02 Asukohapõhine tõkestus tähendab näiteks seda, et ühes liikmesriigis tegutsevad kauplejad tõkestavad või piiravad teistes liikmesriikides asuvate klientide juurdepääsu oma kasutajaliidestele (nt veebisaitidele ja äppidele). Teise stsenaariumi korral võivad kauplejad kasutada oma kaupadele ja teenustele juurdepääsu andmisel erinevaid üldtingimusi (üks neist võib olla ka kliendi asukoht). Kuna asukohapõhine tõkestus piirab tarbijate valikuvõimalusi, on see tarbijate rahulolematuse oluline põhjus ning takistab toodete ja teenuste vaba liikumist digitaalsel ühtsel turul.

Asukohapõhise tõkestuse määrus

03 2016. aastal esitas komisjon seadusandliku ettepaneku põhjendamatu asukohapõhise tõkestuse lõpetamiseks. Selle tulemusel võtsid nõukogu ja Euroopa Parlament vastu [määruse \(EL\) 2018/302](#) (edaspidi „asukohapõhise tõkestuse määrus“), mida hakati kohaldama 3. detsembril 2018.

04 Määrusega keelatakse põhjendamatu asukohapõhine tõkestus ja muul viisil diskrimineerimine kliendi kodakondsuse, elukoha või asukoha alusel, ning seda kohaldatakse ELi ja kolmandate riikide kauplejate suhtes, kes müüvad ELi residentidele. Määruse eesmärk on parandada läbipaistvust ja vältida tarbijate diskrimineerimist internetis, tagada kauplejatele piiriüleste tehingute puhul õiguskindlus ning parandada ametiasutuste poolset nõuete täitmise tagamist (vt [1. selgitus](#)).

1. selgitus. Asukohapõhise tõkestuse määrase peamised sätted

- Kauplejad ei tohi takistada või piirata klientide juurdepääsu oma veebiliidesele kliendi kodakondsuse, elukoha või asukoha tõttu.
- Kaupleja ei tohi kohaldada kaupade või teenuste kättesaadavusele erinevaid üldtingimusi lähtuvalt kliendi kodakondsusest, elukohast või asukohast, kui klient soovib:
 - osta kaupu, mis kas tarnitakse (või neile tullakse järele) riigis, kus kaupleja tegutseb või kuhu ta pakub tarnet;
 - saada elektrooniliselt osutatavaid teenuseid, välja arvatud teenused, mille peamine sisu on autoriõigustega kaitstud materjalide kättesaadavaks tegemine ja nende kasutamise võimaldamine;
 - saada kauplejalt muid teenuseid, füüsilises asukohas selle liikmesriigi territooriumil, kus kaupleja tegutseb.
- Kaupleja ei või **kohaldada erinevaid maksetehingu tingimusi**, lähtudes kliendi kodakondsusest, elukohast, asukohast, maksekonto asukohast, maksteenuse pakkuja asukohast või maksevahendi (maksekaardi või ülekande) väljastamise asukohast.

05 Samal ajal tunnistatakse määrases, et teatavates olukordades võib asukohapõhine tõkestus olla põhjendatud, ja nähakse ette mitu erandit (vt [joonis 1](#)).

Joonis 1. Asukohapõhise tõkestuse käsitlus määruses

Allikas: kontrollikoda.

06 Määruses ei käsitleta järgmisi aspekte.

- Määrust ei kohaldata [direktiivi 2006/123/EÜ](#) artikli 2 lõikes 2 loetletud tegevuste suhtes (nt finants-, transpordi-, tervishoiu-, audiovisuaalteenused).
- Määrusega ei kohustata kauplaseid tarnima füüsilisi kaupu teistesse liikmesriikidesse, kuhu nad oma üldtingimuste kohaselt tarnet ei paku, ega osutama mitteelektroniliselt osutatavaid teenuseid muus kohas kui füüsiline asukoht liikmesriigis, kus kauplase tegutseb.
- Määrus ei takista kauplajatel pakkuda erinevates liikmesriikides erinevaid kättesaadavuse üldtingimusi, sealhulgas müügihindu, kui seda tehakse mittediskrimineerival viisil.
- Kaupadele ja teenustele juurdepääsu mittediskrimineerimise reeglit (artikli 4 lõige 1) ei kohaldata elektrooniliselt osutatavate teenuste suhtes, mille peamine tunnus on see, et nad võimaldavad juurdepääsu autoriõigusega kaitstud teostele (nt veebipõhine voogedastus, e-raamatud, videomängud, muusika, tarkvara).

07 Määruse kohaselt peab komisjon iga viie aasta tagant (alates 2020. aasta märtsist) hindama selle rakendamist, ning andma sellest aru Euroopa Parlamendile, nõukogule ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteele. Vajaduse korral peab hindamisaruanne sisaldama ettepanekut määruse muutmiseks, võttes arvesse õiguslikku, tehnilist ja majanduslikku arengut.

08 Asukohapõhise tõkestuse määrus tugineb [teenuste direktiivile](#) ja on osa ELi algatustest, mille eesmärk on toimida koostöös, et võidelda põhjendamatu asukohapõhise tõkestuse vastu ja hõlbustada piiriülest kaubandust. See hõlmab järgmisi algatusi:

- o 2020. aasta [e-kaubanduse direktiiv](#);
- o 2011. aasta [tarbijaõiguste direktiiv](#);
- o 2015. aasta muudetud [makseteenuste direktiiv](#);
- o 2017. aasta [määrus võrgusisuteenuste piiriülese kaasaskantavuse kohta](#);
- o [tarbijakaitsealase koostöö määrus 2017/2394](#);
- o 2018. aasta [määrus postipakkide piiriülese kättetoimetamise teenuste kohta](#);
- o [direktiiv \(EL\) 2019/770](#) ja [direktiiv \(EL\) 2019/771](#), millega ühtlustatakse digisisu üleandmise ja kaupade müügi puhul kehtivad kohustuslikud tarbijaõigused;
- o alates 1. juulist 2021 kehtivad uued [normid käibemaksualase bürokraatia vähendamiseks piiriüleses müügis](#);
- o mitu sektoripõhist määrust ja direktiivi.

Peamised rollid ja kohustused

Komisjoni kohustused

09 Komisjoni poolt tegelevad teemaga järgmised teenistused:

- o sidevõrkude, sisu ja tehnoloogia peadirektoraat (DG CNECT) ning siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEd peadirektoraat (DG GROW), kes koostasid määruse ettepaneku, annavad liikmesriikide ametiasutustele suuniseid, suurendavad teadlikkust asukohapõhise tõkestuse teema kohta ja jälgivad asukohapõhise tõkestuse määruse rakendamist;
- o õigusküsimuste peadirektoraat (DG JUST), kes toetab tarbijakaitsealase koostöö võrgustiku tegevuse koordineerimist ja jälgib tarbijakaitsealase koostöö määru ses sätestatud piiriülese jõustamisalase koostöö mehhanismide toimimist, sealhulgas asukohapõhise tõkestuse valdkonnas. DG JUST toetab ka Euroopa tarbijakeskuste võrgustiku ja selle poliitilise strateegia koordineerimist.

Liikmesriikide kohustused

10 Asukohapõhise tõkestuse määruse kohaselt peavad liikmesriigid määrama organid, kes vastutavad selle sätete täitmise tagamise eest ja abistavad tarbijaid vaidlustes kauplejatega. Samuti nõutakse määru ses, et liikmesriigid määratleksid ja rakendaksid „tõhusaid, proportsionaalseid ja hoiatavaid meetmeid“, mida kohaldatakse määruse sätete rikkumise korral, ning edastaksid need meetmed komisjonile internetis avaldamiseks.

11 Mis puudutab ettevõtja ja tarbija vahelisi olukordi, siis enamikus liikmesriikides on määruse täitmise tagamisega tegelevateks pädevateks asutusteks riigi ametiasutused, kes täitsid sarnaseid ülesandeid juba tarbijakaitsealase koostöö määru se alusel tarbijaõigusi tagades (vt [2. selgitus](#)). Mõned liikmesriigid määrasid selle asemel mõne muud liiki ametiasutuse (eelkõige ettevõtjate vaheliste tehingutega tegelemiseks). Need võisid olla kohtud, ministeeriumid ja piirkondlikud haldusasutused.

2. selgitus. Tarbijakaitsealase koostöö võrgustik (CPC võrgustik)

- 2004. aasta tarbijakaitsealase koostöö määrusega loodi tarbijakaitsealase koostöö [võrgustik](#), et võimaldada liikmesriikide tarbijakaitseasutustel anda üksteisele vastastikust abi määruse täitmise tagamisel ning võidelda kooskõlastatult ELi tarbijakaitsealaste õigusaktide laialt levinud rikkumistega. 2017. aasta ajakohastatud tarbijakaitsealase koostöö määrusega tugevdati võrgustiku volitusi.
- Iga liikmesriik rahastab tarbijakaitsealase koostöö võrgustikus osalevate oma riigi asutuste koostöörühma. Komisjon jälgib vastastikuse abi mehhanismi toimimist, koordineerib teatavatel tingimustel pädevate asutuste ühist tegevust määruse täitmise tagamisel ning annab neile tagastamatut toetust koostöö edendamiseks, töötajate koolituseks ja IT-taristu arendamiseks.
- Alates 2018. aasta detsembrist vastutavad tarbijakaitsealase koostöö võrgustiku koostöörühmad ka tarbijate kaitsmise eest asukohapõhise tõkestuse määruse rikkumise eest.

12 Enamik liikmesriike määras pädevaks ametiasutuseks oma riigis tegutseva Euroopa tarbijakeskuse, kes abistab tarbijaid asukohapõhise tõkestusega seotud vaidlustes (vt [3. selgitus](#)).

3. selgitus. Euroopa tarbijakeskuste võrgustik (ECC-Net)

- Komisjon ja liikmesriigid lõid 2005. aastal [Euroopa tarbijakeskuste võrgustiku \(ECC-Net\)](#), mis tegutseb kõigis liikmesriikides, et teavitada tarbijaid nende õigustest ja aidata neil lahendada piiriüleseid vaidlusi kauplejatega.
- Võrgustikku rahastavad komisjon ja liikmesriigid ühiselt. Komisjon koordineerib 29 Euroopa tarbijakeskuse tööd (üks igas liikmesriigis, lisaks Islandis ja Norras).
- Asukohapõhise tõkestuse määruse kohaste piiriüleste vaidluste korral saavad tarbijad alates 2018. aasta detsembrist ECC-Netilt teavet ja abi küsida.
- ECC-Net märkis ühes oma [2023. aasta seisukohavõtus](#), et „kuigi teadlikkus [asukohapõhisest tõkestusest] on suurenenud, ei ole asukohapõhise tõkestuse määruse täpne ulatus ja kohaldamisala tarbijatele ikka veel teada“. Lisaks nõuti [ECC-Neti 2022. aasta aruandes](#) määruse järgimise paremat tagamist, ELi ja liikmesriikide ühismeetmeid ning määruse laiendamist praegusesse kohaldamisalasse mittekuuluvatele teenustele (nt autoriõigusega kaitstud digiteenused, finantsteenused, kindlustus ja eratervishoid).

Auditi ulatus ja käsitusviis

13 Auditi eesmärk oli hinnata asukohapõhist tõkestust käsitleva määruse ning komisjoni ja liikmesriikide võetud meetmete mõju põhjendamatu asukohapõhise tõkestuse vastu võitlemisele. Eelkõige uurisime, kas komisjon on asjakohaselt:

- o teinud kindlaks klientide ja ELi veebikauplejate probleemid ja vajadused seoses asukohapõhise tõkestusega;
- o käsitlenud neid probleeme ja vajadusi asukohapõhise tõkestuse määruks, kaitstes lõppkokkuvõttes ELi tarbijate õigusi (koostoimes muude asjakohaste ELi õigusaktidega);
- o toetanud riikide pädevaid asutusi ja Euroopa tarbijakeskusi määruse rakendamisel;
- o taganud koos sidusrühmadega asjakohase kommunikatsiooni ja teadlikkuse;
- o teinud liikmesriikidega koostööd, et kaotada põhjendamatu asukohapõhine tõkestus, kaitstes nii ELi tarbijaid;
- o jälginud asukohapõhise tõkestuse määruse rakendamist ja võtnud meetmeid tuvastatud probleemide lahendamiseks.

14 Meie audit hõlmas ajavahemikku 2015. aastast kuni 2024. aasta maini (audititöö lõpp). Tutvustime nii enne kui ka pärast määruse vastuvõtmist asukohapõhise tõkestuse kohta koostatud uuringute, akadeemiliste artiklite ja muude materjalidega. Osa sellest teabest on avalikult kättesaadav, samas kui muud dokumendid saime komisjonilt, liikmesriikide asutustelt, tarbijaühendustelt ja kutseliitidelt.

15 Küsitlesime komisjoni asjaomaste talituste (DG CNECT, DG GROW ja DG JUST) ning Euroopa Parlamendi siseturu- ja tarbijakaitsekomisjoni töötajaid, samuti ELi kaubandus- ja tarbijaorganisatsioone, ühte kauplejat ja e-kaubanduse seisukohast olulisi asukohapõhise tõkestuse eksperte. Korraldasime ka virtuaalseid intervjuusid Austria, Saksamaa, Iirimaa, Portugali ja Rootsi pädevate asutuste ning Austrias ja Prantsusmaal tarbijate nõustamisega tegelevate Euroopa tarbijakeskustega. Need olid dokumentide põhjal head näited ning neid soovitasid komisjon ja üks liikmesriik.

16 Kasutasime ühe välise asukohapõhise tõkestuse valdkonna eksperdi teenuseid, et hinnata, kuidas asukohapõhise tõkestuse määrus sobib muude ELi õigusaktidega. Ekspert hindas määru kohaldamisala laiendamise ja selle täitmise tagamise tugevdamise võimalikku mõju.

17 Külastasime tarbijakaitsealase koostöö pädevaid asutusi ja Euroopa tarbijakeskusi neljas liikmesriigis (Eesti, Kreeka, Luksemburg ja Rumeenia) ning kolme riigisest tarbijaühendust Kreekas, Luksemburgis ja Rumeenias. Valisime need liikmesriigid, et tagada tarbijate poolt Euroopa tarbijakeskustele esitatud asukohapõhist tõkestust puudutavate kaebuste suur geograafiline katvus ja heterogeensus, ning võtsime ka arvesse Eurostati IKT-uuringu tulemusi¹. Kasutasime kahte muutujat, mida kaaluti elanike arvuga, ja kombineerisime neid, et liikmesriigid tähtsuse järgi järjestada.

18 Lisaks oma peamistele tõendite allikatele saatsime küsimustikud 27 ELi liikmesriigi pädevatele asutustele ja Euroopa tarbijakeskustele ning e-kaubandusega tegelevaid ettevõtteid esindavatele liikmesriikide kutseliitudele, ning koostasime seejärel nende küsitluste tulemused. Küsitlusele vastasid 21 Euroopa tarbijakeskust ja 18 pädevat asutust (vt ka [lisa](#)).

19 Tegime kõnealuse auditi, sest asukohapõhine tõkestus tekitab tarbijates rahulolematust ning kui see on põhjendamatu, on tegu ka tarbijate diskrimineerimisega. Põhjendamatu asukohapõhise tõkestuse vastased meetmed aitavad kaitsta ELi tarbijaid ja nende õigusi ning edendada piiriülest e-kaubandust, mis on digitaalse ühtse turu tõhusa toimimise üks eeltingimus. Loodame, et meie järeldused on kasulikud määru järgmise hindamise jaoks, mille komisjon peaks tegema 2025. aastal (vt punkt [07](#)).

¹ https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/isoc_i_esms.htm: „Probleem, millega inimesed on veebisaidi või äpi kaudu ostmisel kokku puutunud (3 kuud): välisriigi jaemüüja ei müünud minu riigis“.

Tähelepanekud

ELis on tehtud edusamme põhjendamatult asukohapõhise tõkestuse kõrvaldamisel

20 Parema õigusloome suuniste kohaselt peaks komisjon oma seadusandlike ettepanekute koostamisel:

- o koguma sidusrühmadega peetavate konsultatsioonide abil sidusrühmade seisukohti oma poliitika kohta;
- o koostama mõjuhindamise, mis hõlmab muu hulgas eri poliitikavalikute majanduslikku, sotsiaalset ja keskkonnamõju. Hindamine peaks hõlmama ka seire-, hindamis- ja aruandluskava (sealhulgas näitajate kogumit ja kõiki asjakohaseid andmete kogumise aspekte), mille abil jälgida õigusaktide rakendamisel tehtud edusamme ja hinnata nende lõplikku mõju.

21 Analüüsisime digitaalse ühtse turu strateegiale lisatud uuringut (2015). Uurisime ka komisjonilt saadud dokumente, eelkõige ühte 2015. aastal alustatud ja 2016. aastal avaldatud sektoriuuringut (e-kaubandus kauplaja perspektiivist), ühte kontrolllostude uuringut ja ühte digitaalse ühtse turu tarbijauuringut (kaks viimast tehti 2015. aastal ja lähtusid tarbijate huvidest). Vaatasime läbi ka määruse ettepanekule lisatud komisjoni mõjuhindamise (2016), milles võeti arvesse eelmainitud kolme uuringut, ning hindasime asukohapõhise tõkestuse määruse sidusust muude õigusaktidega ja komisjoni avaliku konsultatsiooni tulemusi.

Komisjon tegi kindlaks tarbijate ja kauplajate vajadused ning e-kaubandust takistavad tõkked, kuid mõjuhindamine ei hõlmanud kõiki aspekte

22 Kokkuvõttes leidsime, et komisjon oli enne seadusandliku ettepaneku esitamist teinud kindlaks e-kaubandusega seotud peamised väljakutsed ja vajadused. Need hõlmavad järgmist:

- o vajadus selguse ja õiguskindluse järele nii tarbijate kui ka kauplajate jaoks;
- o tarbijate võrdne juurdepääs veebisaitidele (mis on vastuolus kauplajate huviga omada õigust kliente teistele veebisaitidele ümber suunata);
- o tarbijate võrdne juurdepääs kaupadele ja teenustele, sealhulgas võimalus tarnida kaupu ja teenuseid oma elukohariiki;

- o kauplejate probleemid seoses piiriülese kättetoimetamisega, mis tulenevad erinevatest tarbijakaitsealastest õigusaktidest, maksustamise erinevustest jne;
- o ühelt poolt tarbijate tundlikkus hinnadiskrimineerimise suhtes (kliendi elukoha ja kodakondsuse alusel) ning teiselt poolt majanduslik tegelikkus, mis võib hinnaerinevusi õigustada;
- o diskrimineerimine aktsepteeritud maksevahendite alusel.

23 Esmalt tehti digitaalse ühtse turu strateegiale lisatud 2015. aasta uuringus kindlaks tarbijate ja kauplejate probleemid ja vajadused seoses kaupade ning internetis makstud, kuid mitte internetis tarbitavate teenuste asukohapõhise tõkestusega. Digitaalse sisu puhul hõlmas see aga üksnes tarbijate piiriülest juurdepääsu.

24 Asukohapõhise tõkestuse määrase ettepanekule lisatud 2016. aasta mõjuhindamises vaadeldi võimalikku mõju kaubandusele siseturul. Selles jõuti järeldusele, et asukohapõhise tõkestuse kaotamine hoogustaks tõenäoliselt kaubandust, kuna internetimüüjad saaksid rohkem müügitellimusi teiste riikide klientidelt. Piiriülese e-kaubanduse suurenemisel oleks omakorda positiivne mõju SKP-le.

25 Mõjuhindamisega tutvumisel täheldasime aga mõningaid aspekte, mida ei olnud piisavalt analüüsitud:

- o esiteks ei olnud meil võimalik kvantifitseerida poliitika erinevate valikuvariantide makromajanduslikku/majanduslikku kasu või mõju, nagu nõutakse parema õigusloome suunistes. Samuti leidsime, et komisjon ei olnud kvantitatiivselt hinnanud ei teenuste direktiivi artikli 2 lõike 2 kohaldamisalast välja jäetud sektoreid ega olukordi, kus klientidele kehtib asukohapõhine tõkestus isegi kaupleja ruumides. Lisaks ei võetud arvesse sotsiaalseid ja keskkonnamõjusid ega kestliku arengu eesmäärke. See oli peamiselt tingitud asjaolust, et asjakohased andmed ei olnud kättesaadavad;

- o teiseks, mõjuhindamises hinnati ettepaneku sidusust teiste õigusaktidega – see puudutas näiteks teenuste direktiivi, e-kaubanduse direktiivi, tarbijaõiguste kaitse direktiivi ja ELi konkurentsioigust. Töö ei hõlmanud aga muid asjakohaseid õigusakte, nagu isikuandmete kaitse üldmäärust ja vaidluste kohtuvälise lahendamise direktiivi. Peame seda mõjuhindamise nõrgaks küljeks, kuna kliendi asukoht kujutab endast isikuandmeid ja on seega isikuandmete kaitse üldmääruse alusel kaitstud. Asukohapõhise tõkestuse küsimused on aga lepingueelset laadi ega kuulu seetõttu vaidluste kohtuvälise lahendamise direktiivi kohaldamisalasse;
- o kolmandaks, komisjoni ettepanekus esitatud seirekord sisaldas küll näitajaid, kuid need ei olnud piisavalt konkreetseid, et mõõta määruse mõju e-kaubandusele.

Asukohapõhise tõkestuse määruks käsitletakse valdkondade konkreetseid probleeme ja vajadusi erineval määral

Määruks võetakse arvesse nii klientide kui ka kauplejate seisukohti

26 Komisjon käsitles määruse kaudu tasakaalustatult mitmeid probleeme ja vajadusi, võttes arvesse nii klientide kui ka kauplejate seisukohti. Seda kirjeldavad järgmised näited:

- a) klientidel on veebisaitidele võrdne juurdepääs. Kauplejad võivad kliente nende asukoha tõttu mõnele teisele veebisaidile ümber suunata, kuid kliendid peavad selleks kõigepealt oma nõusoleku andma;
- b) kauplejad ei ole kohustatud tarnima kaupa kliendi elukohariiki, kuid klientidel on õigus tarnele kaupleva teenindatavates liikmesriikides samadel tingimustel nagu kohalikel klientidel (põhimõtte „ostle nagu kohalik“);
- c) kauplejad võivad kehtestada eri kliendirühmadele suunatud veebisaitidel mittediskrimineerival viisil erinevaid hindu, kuid kõik veebisaidid peavad olema kättesaadavad kõigile ELi klientidele;
- d) diskrimineerimise keeld aktsepteeritud maksevahendite alusel, kuid kauplejal on õigus otsustada, milliseid maksevahendeid nad aktsepteerivad.

27 Tarnimata jätmise variant on tarbijate jaoks takistus, kuid kauplejaile üks vajalik valikuvõimalus. Tarnekohustus jäeti asukohapõhise tõkestuse määruks kohaldamisalast välja peamiselt erinevuste tõttu riikide tarbijakaitse alastes õigusaktides (tarbijagarantiid, müügijärgsed teenused, erinevad keelenõuded, erinevad märgistamis- ja ohutuseeskirjad) ja maksuseadustes.

Mitmes küsimuses vajatakse täiendavaid selgitusi selle kohta, kuidas määrust praktikas kohaldada

28 Paralleelselt tuvastasime ka mõned lüngad ja probleemid, mille puhul on vaja täiendavalt selgitada, kuidas määrust praktikas kohaldada. Need võivad vähendada määruse tõhusust. Järgnevalt mõned näited.

- o Määrust ei kohaldata mitte ainult ettevõtjalt tarbijale, vaid ka ettevõtjate vaheliste tehingute suhtes, kui ettevõtja soovib osta kaupu või teenuseid üksnes lõppkasutuseks. Liikmesriikidel puudub aga kohustus määrata asutus, kes vastutab selliste ettevõtjate abistamise eest kauplajatega tekkivate vaidluste korral. Euroopa tarbijakeskused ei paku sellistel juhtudel abi ja paljude riikide pädevad asutused selliste vaidlustega ei tegele. 12 liikmesriigis puudub ametiasutus, mis abistaks ettevõtjaid, ja 14 liikmesriigis saavad nad abi üksnes kutseliitudelt. 13 liikmesriigis ei tegele pädevad asutused ettevõtjate vaheliste tehingutega. Kuigi asukohapõhise tõkestuse määrust kohaldatakse ELis tegutsevate kolmandate riikide kauplajate suhtes, ei tegele Euroopa tarbijakeskused nende kauplajate vastu esitatud kaebustega (vt punktid [11–12](#)). Määruses on ka lünk seoses ettevõtjate vaheliste tehingute puhul abi osutamise ja neile kehtivate nõuete täitmise riigipoolse tagamisega.
- o Määrusega keelatakse diskrimineerimine maksetega seotud põhjustel. Sellegipoolest ei ole veel selge, kuidas käsitleda teatavaid konkreetsete maksevahenditega seotud praktilisi küsimusi (nt kaubamärgi kooskasutus maksekaartidel). Meie küsitluses märkisid üks pädev asutus ja üks Euroopa tarbijakeskus, et makseviisi käsitlevate nõuete täpsustamine muudaks määruse paremaks.

- o Meie küsitlusele vastanud 18 pädevast asutusest kaks soovitasid paremini selgitada määruse kohaldamisala seoses teenustega, mille peamine sisu on autoriõigustega kaitstud materjalide kättesaadavaks tegemine ja nende kasutamise võimaldamine. Näiteks ei selgita sõnastus „mille peamine sisu on“ küllaldaselt, milliseid teenuseid määrus hõlmab² (vt [lisa](#)).
- o Piisavalt selged ei ole ka kohtualluvust käsitlevad sätted ja haldusotsuste territoriaalne kohaldamisala. Kuna määrust kohaldatakse üksnes piiriüleste tehingute suhtes, ei ole selge, milline liikmesriik peaks rikkumiste eest karistusi määrama (kas kliendi või kaupleja asukohta liikmesriik)³. Meie poolt pädevatele asutustele saadetud küsitlusele antud vastustes soovitas üks vastaja (18-st), et selgitada tuleks seda, milline liikmesriik vastutab määruse täitmise tagamise eest (vt [lisa](#)).

Olulised sektorid jäävad määruse kohaldamisalast välja

29 Määruse artikli 9 kohaselt peab komisjon teavitama Euroopa Parlamenti, nõukogu ning Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteed oma hindamistegevuse tulemustest. Komisjon võib teha ka ettepanekuid määruse muutmiseks.

30 2020. aasta novembris avaldas komisjon [esimese lühiajalist perioodi hõlmava läbivaatamise](#). Läbivaatamise tegemises lepitati kokku eri sidusrühmadega peetud läbirääkimistel, et hinnata võimalusi laiendada määruse kohaldamisala audiovisuaalteenustele ja internetipõhiste teenustele, mis, mille peamine sisu on autoriõigustega kaitstud materjalide kättesaadavaks tegemine ja nende kasutamise võimaldamine.

31 Esimeses lühiajalist perioodi hõlmavas läbivaatamises arutleti ka selle üle, kas lisada määruse kohaldamisalasse finantsteenused, transport, tervishoid ja telekommunikatsioon, mida kõike praegune määrus ei hõlma. Selles puudus konkreetne mõjuhindamine, võttes arvesse komisjoni otsust (mis põhines kõnealuste sektorite spetsiifikal) mitte esitada seadusandlikku ettepanekut. Seda hoolimata asjaolust, et sugugi mitte kõik neid sektoreid reguleerivad õigusaktid ei sisalda diskrimineerimist vältivaid sätteid.

² Marketa Trimble, „The EU Geo-Blocking Regulation: A Commentary“ (Edward Elgar Publishing, 2024), par. 4.041–4.043, lk. 248–249.

³ Marketa Trimble, „The EU Geo-Blocking Regulation: A Commentary“ (Edward Elgar Publishing, 2024), par. 7.027–7.032, lk 320–323.

32 Kuigi läbivaatamises tehti kindlaks audiovisuaalse sisu kaasamisest tulenev võimalik kasu, rõhutati dokumendis ka piisavate andmete puudumist, mis raskendas usaldusväärse järelduse tegemist ja nõudis täiendavat hindamist. Komisjon otsustas seetõttu koguda täiendavaid tõendeid määruse mõju kohta neile tegevustele.

33 Komisjon otsustas selgitada välja ka ettevõtjate (audiovisuaal- ja internetiteenused, mis võimaldavad juurdepääsu autoriõigusega kaitstud sisule) ning tarbijaorganisatsioonide seisukohad. Sidusrühmadega peetud dialoog ei toonud aga kaasa ühtegi konkreetset ettepanekut, vaid ainult selgitas valikuvõimalusi, mida tuleks täiendavalt uurida. See oli ka üks [Euroopa Parlamendi 2023. aasta resolutsiooni](#) järeldustest. Dokumendis tunnistati, et enne audiovisuaalsektoriga seotud edasiste meetmete võtmist vajatakse täiendavat mõjuhindamist ja täiendavaid tõendeid. Samuti soovitati järkjärgulist lähenemisviisi, milles keskendutakse ükshaaval konkreetsetele audiovisuaalsete teenuste kategooriatele ja levitamismudelitele. Komisjon vastas, et ta kogub teavet uute ärimudelite, tarbijate nõudmiste ning selle kohta, milline mõju oleks audiovisuaalteenuste piiriülese kaubanduse järkjärgulisel avamisel.

34 2021. aasta märtsis Euroopa Parlamendis raporti üle peetud arutelu käigus tõstatati mitu korda küsimus määruse võimaliku laiendamise kohta audiovisuaalsele sisule. Komisjon teatas oma vastuses, et kavatseb enne mis tahes meetmete (sealhulgas seadusandlike muudatuste) kaalumist alustada dialoogi tööstusharuga⁴. Komisjon sai Euroopa Parlamendilt ka kirjalikud küsimused, millele ta kirjalikult vastas, selgitades määruse kohaldamisala, dialoogi eesmärki ja vajadust täiendavate tõendite järele, enne kui hinnata määruse kohaldamisala võimalikku laiendamist.

35 Komisjon kavatses 2022. aastal määruse senisest rakendamisest kokkuvõtteid teha, pidades silmas selle võimalikku eelseisvat läbivaatamist. 18. juuli 2024 saatis komisjon selle [töö](#) tulemused Euroopa Parlamendile ja nõukogule.

⁴ [Meedia ja audiovisuaalvaldkonna tegevuskava](#) raames.

Puudused teadlikkuses, määruse täitmise tagamisel ja seires raskendasid määruse tõhusat täitmist

Komisjon toetab liikmesriikide ametiasutusi määruse rakendamisel, kuid klientide ja kauplejate teadlikkus on endiselt vähene

36 Komisjon peaks suunama ja toetama määrust rakendavaid liikmesriikide ametiasutusi ning edendama kõigi pädevate asutuste ja tarbijaabiasutuste ühetaolist tööd ja omavahelist koordineerimist⁵. Uurisime komisjoni antud suuniseid ning toetus- ja koordineerimismeetmeid.

Komisjon pakkus liikmesriikidele asukohapõhise tõkestuse määruse kohta algusest peale piisavalt suuniseid ja koolitust

37 Varsti pärast määruse jõustumist avaldas komisjon [küsimuste ja vastuste dokumendi](#), milles antakse kauplejatele, tarbijatele ja liikmesriikide ametiasutustele praktilisi juhiseid. Dokumendis kajastatakse määruse peamisi sätteid (koos konkreetsete näidetega) ning isegi selle reguleerimisalast välja jäävaid küsimusi (teave piiriüleste tarnete ja käibemaksueeskirjade kohta).

38 62% meie küsitlusele vastanud Euroopa tarbijakeskustest leidis, et komisjoni suunised olid rahuldavad ja et komisjon on neid toetanud, kui nad seda on palunud (vt [lisa](#)).

39 Samamoodi leidsid kõik külastatud pädevad asutused, et 2018. aastal avaldatud küsimuste ja vastuste dokumendis anti piisavalt suuniseid. Kaks vastajat leidsid aga, et dokumenti võiks nende kogemuste põhjal ajakohastada rohkemate juhtumiuuringutega. Kaks meiega vestelnud pädevat asutust olid palunud ja saanud komisjonilt selgitusi konkreetsete küsimuste kohta. 2018. aastal korraldas komisjon riikide pädevatele asutustele ka seminari määruse praktilise rakendamise kohta. Sellele järgnes pärast [uue tarbijakaitsealase koostöö määruse](#) vastuvõtmist mitu seminari.

⁵ Parema õigusloome suuniste V peatükk; [asukohapõhise tõkestuse määruse](#) põhjendused 38 ja 41.

Komisjon on loonud Euroopa tasandil mitmeid kanaleid suhtluseks ja kogemuste vahetamiseks riikide ametiasutuste vahel

40 ECC-Netil on regulaarsed kohtumised: iga-aastane koostööpäev, komisjoni poolt kaks korda aastas korraldatavad infopäevad ning ka Euroopa tarbijakeskuste võrgustiku direktorite kohtumised. Peamine eesmärk on hõlbustada kogemuste ja parimate tavade vahetamist ning arutada erilist tähelepanu nõudvaid küsimusi või parandamist vajavaid valdkondi. ECC-Net on avaldanud kaks asukohapõhist tõkestust käsitlevat seisukohavõttu ([2019. aastal](#) ja [ajakohastatud versioon 2023. aastal](#)), mis põhinevad võrgustiku Euroopa tarbijakeskustest liikmetelt kogutud teabel.

41 Küsitletud pädevad asutused leidsid, et tarbijakaitsealase koostöö võrgustik on väga kasulik eri liikmesriikide ametiasutuste vaheliseks teabevahetuseks ja koordineerimiseks piiriülestes tarbijaküsimustes. Ühe asutuse sõnul saaks vastastikuse abi mehhanismi parandada, kui suurendada tarbijakaitsealase koostöö võrgustiku volitusi. Komisjon tegeleb praegu tarbijakaitsealase koostöö määrase võimaliku läbivaatamise teemaga ja kaalub selles kontekstis poliitika jaoks erinevaid valikuvõimalusi.

42 Riigisiselt on asutuste (Euroopa tarbijakeskus, pädev asutus ja riigi tarbijaorganisatsioonid) vaheline koostöö üldiselt hea, kuid ELi tasandil ei kohtu ECC-Net ja tarbijakaitsealase koostöö võrgustik korrapäraselt, et arutada määrase täitmise tagamise prioriteete ja nendega seotud küsimusi.

43 Komisjoni sõnul kohtusid ECC-Net ja tarbijakaitsealase koostöö võrgustik enne COVID-19 pandeemiat sagedamini ning üks koosolek toimus taas 2024. aasta aprillis. Sellel koosolekul käsitleti ühe prioriteedina asukohapõhist tõkestust, millele Euroopa tarbijakeskused juhtisid tarbijakaitsealase koostöö võrgustiku tähelepanu. Lisaks käsitleti [ühtse euromaksete piirkonna määrust](#) (SEPA määrus). Komisjon lõi hiljuti ELi tasandil suhtlemiseks ja kogemuste vahetamiseks veel ühe kanali. See on projekt „ECC-CPC monitor“ (2024/2025), mis pakub mitteametlikku veebikeskkonda, kus Euroopa tarbijakeskused ja tarbijakaitsealase koostöö võrgustiku liikmed saavad tõhusamalt arutada neile huvi pakkuvaid teemasid.

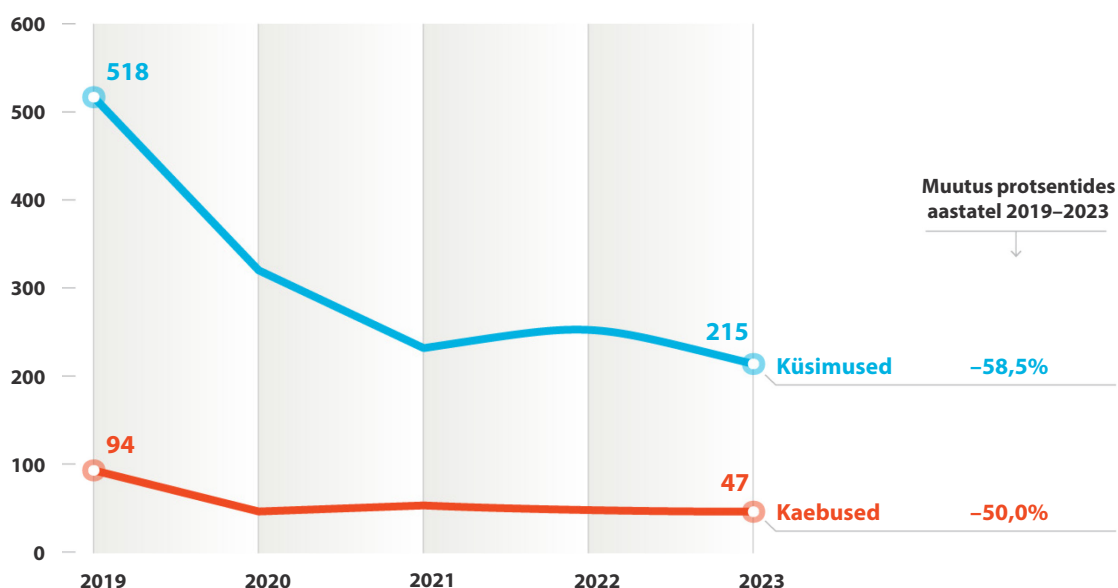
Komisjoni ja liikmesriikide asutuste teadlikkuse suurendamise meetmed avaldasid klientidele ja kauplejatele vaid vähest mõju

44 2018. aastal avaldas komisjon lisaks üksikasjalikumale küsimuste ja vastuste dokumendile ka dokumendi „10 Key Features of the Geo-blocking Regulation“ (asukohapõhise tõkestuse määruses reguleeritud 10 olulist küsimust). 2019. aastal osales komisjon koos kauplejate ja Euroopa tarbijakeskustega teadlikkuse suurendamise üritustel.

45 Meie külastatud Euroopa tarbijakeskuste veebisaidid pakuvad asukohapõhise tõkestuse kohta teavet ja kasulikke linke. Aastatel 2016–2020 tegid Euroopa tarbijakeskused aktiivselt tööd, et suurendada teadlikkust asukohapõhise tõkestuse määrusest. Selleks korraldati tarbijatele konverentse, avaldati pressiteateid ja muid materjale ning postitusi sotsiaalmeedias. Lisaks korraldati kauplejatele ja pädevatele asutustele teabeseminare. Need tegevused toimusid Euroopa tarbijakeskuste algatustena, ilma et komisjonilt oleks nende korraldamiseks toetust taotletud. Euroopa tarbijakeskuste sõnul on tarbijad määrusest teadlikud, kuid ei tea, mida sellega reguleeritakse.

46 Analüüsisime Euroopa tarbijakeskustele asukohapõhise tõkestuse määrusega seoses esitatud kaebusi ja küsimusi ja leidsime, et aastatel 2019–2023 päringute arv vähenes (vt [joonis 2](#)). Analüüs näitas ka, et Euroopa tarbijakeskuste tegevuse aktiivsus selles valdkonnas on liikmesriigiti erinev, sest väike arv liikmesriikide ametiasutusi on palju aktiivsem kui ülejäänud.

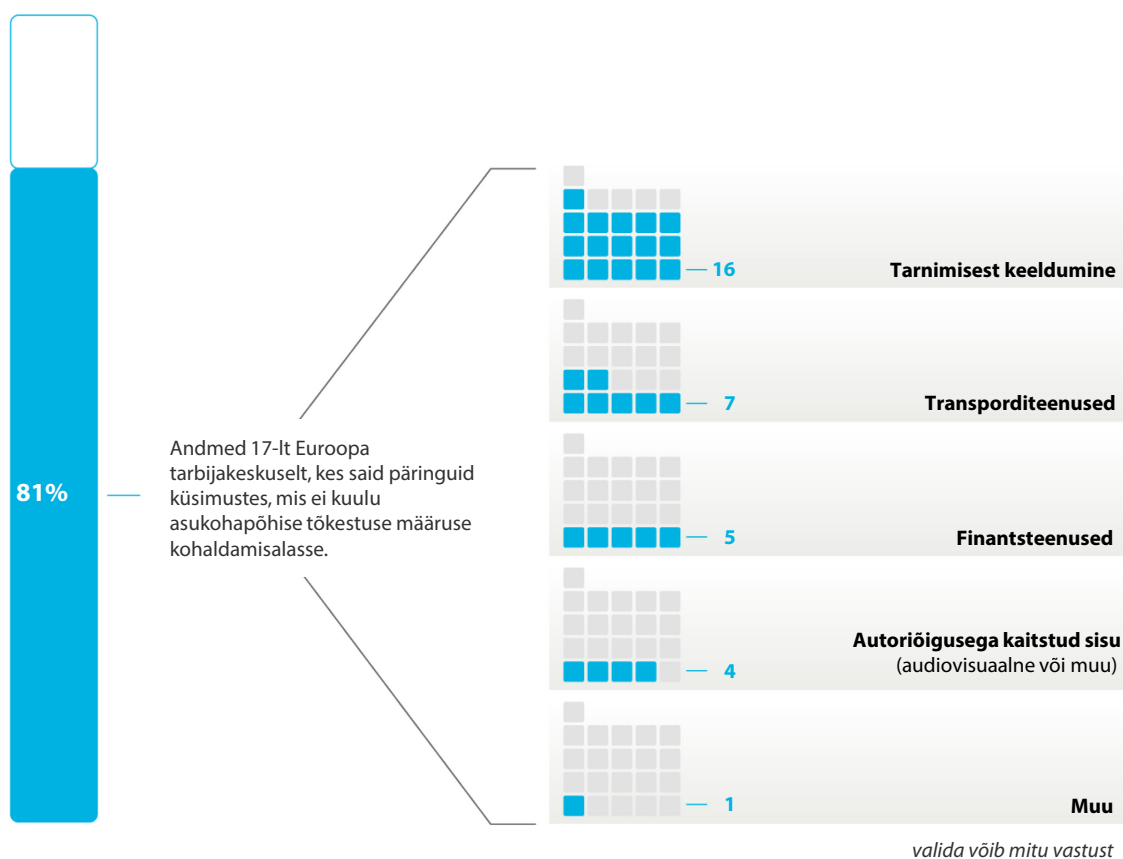
Joonis 2. Euroopa tarbijakeskustele esitatud päringute arv

Allikas: kontrollikoda komisjoni esitatud andmete põhjal.

47 Meie küsitluse tulemused näitavad, et 56% pädevatest asutustest ja 43% Euroopa tarbijakeskustest on seisukohal, et komisjon ei ole aidanud neil suurendada teadlikkust määrusest. Lisaks on 67% pädevatest asutustest ja 81% Euroopa tarbijakeskustest saanud päringuid, mis jäävad väljaspoole asukohapõhise tõkestuse määruse kohaldamisala (vt [joonis 3](#)). Enamik Euroopa tarbijakeskusi (90%) vastas, et nende riikide tarbijaid teavitatakse vaid vähesel määral, ning kaks tarbijakeskust leiavad, et tarbijaid ei teavitata üldse. ECC-Neti 2023. aasta seisukohadokumendis⁶ märgitakse, et asukohapõhise tõkestuse määruse kohaldamisala on tarbijate jaoks endiselt ebaselge (vt [lisa](#)).

Joonis 3. Euroopa tarbijakeskustele esitatud päringud, mis jäävad väljaspoole määruse reguleerimisala

Allikas: kontrollikoja küsitlus.

⁶ ECC-Neti 2023. aasta seisukohadokument „Geo-blocking - Still an Area of Concern“.

48 Kuigi asukohapõhine tõkestus on Euroopa tarbijakeskuste jaoks endiselt prioriteetne teema⁷, näitas meie analüüs kõigi liikmesriikide veebisaitide kohta, et kaheksa Euroopa tarbijakeskust ei anna teavet asukohapõhise tõkestuse kohta ning nelja liikmesriigi pädevate asutuste veebisaitidel on asukohapõhise tõkestuse kohta vähe teavet või puudub see sootuks.

49 Meie külastatud nelja liikmesriigi pädevatest asutustest kaks leidsid, et tarbijad ja kauplejad ei olnud määrusest piisavalt teadlikud. Kui üks neljast oli osalenud meedia esindajatele korraldatud infotundides ja teine oli andnud riigikeeles teavet määruse kohta, siis kaks ülejäänut ei olnud korraldanud ühtegi teadlikkuse suurendamise üritust. Üks neist leidis, et kaebuste või päringute puudumine näitab, et teadlikkus on piisavalt kõrge, kuid teise arvates oli olukorda raske hinnata. Pädevad asutused leiavad, et teadlikkuse suurendamiseks oleks kasulik korraldada rohkem kogu ELi hõlmavaid teabekampaaniaid, mis ühendaksid praktilised suunised parimate tavade kohta toodud näidetega.

50 Komisjon kirjutas oma esimeses lühiajalist perioodi hõlmavas läbivaatamises, et 2019. aastal oli määrusest teadlik juba ligikaudu 50% ELi tarbijatest. Ka kauplejate teadlikkus oli madal, mistõttu kavandati jätkata mõlema rühma teadlikkuse suurendamiseks mõeldud meetmeid (vt punkt [30](#)).

51 Üks 2023. aastal komisjoni kokkuvõtte jaoks läbi viidud uuring⁸ hõlmas küsitlusi ja intervjuusid tarbija- ja kaubandusorganisatsioonidega. Tulemused näitavad, et märkimisväärne osa kauplejatest (37%) ei olnud määrusest teadlikud, samas kui tarbijate jaoks ei olnud selge, kas selle reguleerimisala hõlmas tarnimist.

⁷ Samas.

⁸ „Study for further evaluation of the Geo-blocking Regulation“, Copenhagen Economics, oktoober 2023.

Määruse nõrkuseks on selle täitmise tagamine

Mõned liikmesriigid jäid pädevate asutuste määramisega hiljaks

52 Asukohapõhise tõkestuse määruses nõutakse, et liikmesriigid määraksid asutused (kohtud või haldusasutused), kes „vastutavad käesoleva määruse kohase ja tulemusliku täitmise tagamise eest“ ning kehtestavad rikkumise eest „tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad meetmed“. Pädevad asutused peaksid tagama, et määrust rikkuvate kauplejate suhtes võetakse tõhusaid meetmeid. Kõik liikmesriigid pidid andma pädevatele asutustele volitused ja teatama võetud meetmetest komisjonile 3. detsembriks 2018. Seejärel pidi komisjon kontrollima vastavust määruse sätetele.

53 Kuigi enamik liikmesriike andis pädeva asutuse volitused olemasolevatele tarbijakaitseasutustele, alustati määruse täitmise tegeliku tagamisega kavandatust hiljem. Liikmesriikides kasutatavate määruse täitmise tagamise süsteemide kohta andmete kogumiseks saatis komisjon kõigile liikmesriikidele küsimustikud⁹. 2018. aasta detsembriks oli vaid kuus liikmesriiki võtnud meetmeid määruse täitmise tagamiseks ning teavitanud komisjoni neist meetmetest ja esitanud asutuste nimed, kelle nad olid määranud määruse täitmist tagama. Enamik liikmesriike võttis määruse täitmise tagamiseks meetmeid alles 2019. aasta kevadel. 2019. aasta juuliks ei olnud kuus liikmesriiki ikka veel edastanud teavet meetmete kohta, mida nad olid määruse rikkumiste puhul kasutanud. Kõigil neil juhtudel algatas komisjon asjaomase liikmesriigi suhtes rikkumismenetlust¹⁰.

54 Need viivitused mõjutasid määruse kehtimise alguses negatiivselt tarbijate õiguste „kohast ja tulemuslikku“ kaitsmist. Asjaolu, et liikmesriigid ei jaganud andmeid nende määratud pädevate asutuste kohta, võis takistada taotluste automaatset edastamist tarbijakaitsealase koostöö võrgustiku kaudu, kuigi [ettekirjutused](#) ja koostöö teiste tarbijakaitse alase koostöö asutustega oleksid võinud olla kasulikud. Praeguseks on kõik liikmesriigid edastanud komisjonile andmed oma meetmete kohta.

⁹ 2018. aasta novembris ja 2019. aasta veebruaris.

¹⁰ Prantsusmaa, Küprose, Poola ja Rumeenia vastu, kes ei olnud teatanud ühestki meetmetest, ning Hispaania ja Slovakkia vastu, kes olid meetmetest teatanud vaid osaliselt.

Ainult viie riigi pädevad asutused vastasid, et teevad asukohapõhist tõkestust puudutavaid sihipäraseid kontrolle

55 Pärast määruse jõustumist tegid mõne riigi pädevad asutused ettepaneku teha spetsiifilisi kontrolle, mis keskenduksid asukohapõhisele tõkestusele. Meie poolt pädevatele asutustele seadnud küsitlusele antud vastuste põhjal kinnitasid 18 asutusest kolm, et nad olid teinud tarbijakaitsealase koostöö võrgustikule ettepaneku teha asukohapõhise tõkestuse lauskontrolli. Lisaks leidis kaks kolmandikku vastanutest (12 vastanut 18-st), et asukohapõhise tõkestuse lauskontroll oleks tarbijakaitsealase koostöö võrgustiku jaoks kasulik või väga kasulik (vt [lisa](#)). Asukohapõhist tõkestust kontrollisid sihipäraselt aga vaid viie riigi pädevad asutused 18-st (vt [4. selgitus](#)).

4. selgitus. 27 riigi pädevate asutuste tehtud lauskontroll (2019)

Lauskontroll on veebisaitide ühtne kontrollimine, et teha kindlaks ELi tarbijaõiguse rikkumised mõnes konkreetses valdkonnas. Lauskontrollide teemad otsustavad liikmesriigid, seejärel koordineerib neid komisjon ja neid viivad samaaegselt läbi riikide pädevad asutused.

Viimastel aastatel [on lauskontrollidele tehtud](#) sellistes valdkondades nagu tarbijapettused seoses COVID-19 pandeemiaga (2020), tarbijakrediidiga (2021), autorendi vahendajatega (2022) ja suunamudijatega (2023).

2019. aastal kontrollisid 27 pädevat asutust¹¹ lauskontrolli vormis kättetoimetamist ja taganemisõigust. See lauskontroll näitas, et kontrollitud veebipoed võisid rikkuda ELi tarbijaõigust, sealhulgas asukohapõhist tõkestust käsitlevat määrust. Leiti, et viiendik kontrollitud veebisaitidest rikkus määruse nõudeid. See oli praeguse seisuga ainus koordineeritud lauskontroll, mille käigus kindlaks tehtud probleemid võisid puudutada asukohapõhist tõkestust.

¹¹ 25 liikmesriiki, Norra ja Island.

Riikide ametiasutused on alates määruse jõustumisest võtnud ainult üks kord koordineeritud meetmeid määruse täitmise tagamiseks

56 2024. aasta juuni lõpu seisuga on asukohapõhise tõkestuse määrust rikkuva kaupleja vastu võetud ainult üks kord koordineeritud meetmeid. Tarbijakaitsealase koostöö võrgustiku selline tegevus hõlmas tarbijaõigus erinevaid valdkondi (k.a. asukohapõhist tõkestust) ja seda koordineeris komisjon. Pärast tarbijakaitsealase koostöö võrgustikuga peetud arutelu nõustus kaupleja tuvastatud probleemid kõrvaldama. Ühes küsimuses ei täida see kaupleja aga ikka veel täielikult asukohapõhise tõkestuse määruse nõudeid, mistõttu vajatakse täiendavat seiret (vt [5. selgitus](#)).

5. selgitus. Ühe kaupleja vastu võetud ELi koordineeritud meetmed

2021. aastal otsustasid komisjon ja tarbijakaitsealase koostöö võrgustik koondada kõik ühe kaupleja suhtes liikmesriikides avatud menetlused ühte meetmesse, mida juhivad komisjoni koordineerimisel kaks liikmesriikide pädevat asutust. Kolm tõstatatud küsimust puudutasid ka asukohapõhist tõkestust.

- Kaupleja kasutas klientide suhtes maksevahendite piiranguid, kasutades oma veebisaidil erinevate riikide jaoks erinevaid versioone. Pärast meetme võtmist kohustus kaupleja tagama, et mis tahes EMP riigist tehtavateks ostudeks saaks kasutada kõiki maksevahendeid.
- Kaupleja ei võimaldanud tarbijatel sirvida oma veebisaidi kõigi riikide versioone ja nende vahel valida. Kaupleja kohustus tarbijatele selgelt selgitama, kuidas nad saavad lehitseda tema veebipoe eri riikide versioone.
- Kaupleja piiras põhjendamatult oma veebipoe eri riikide versioonidelt sisu alla laadimist, kusjuures need piirangud sõltusid tarbija elukohast Euroopa majanduspiirkonna riikides. Seda piirangut kaupleja ei kõrvaldanud.

57 Mõned pädevad asutused on tegutsenud ka ennetavalt (kontrollides oma riigis asuvaid kauplejaid), et avastada asukohapõhise tõkestuse määruse rikkumisi. Samas ei ole ükski neist veel jaganud oma kogemusi tarbijakaitsealase koostöö võrgustiku või komisjoniga (vt punkt [64](#)).

Määruse täitmise tagamiseks kauplejate suhtes võetavad meetmed on liikmesriigiti väga erinevad

58 Määruses nõutakse, et rikkumiste korral võetavad meetmed, sealhulgas karistused, peavad olema „proportsionaalsed ja hoiatavad“. Uurisime liikmesriikide ja komisjoni poolt määruse täitmise tagamiseks võetud meetmeid. ELi tarbijaõigusega tutvumisel leidsime mõningad asjakohased kriteeriumid¹², mida oleks võinud lisada ka määruse täitmise tagamist käsitlevatesse sätetesse. Järgnevalt mõned näited:

- a) rikkumise laad, raskusaste, ulatus ja kestus;
- b) meetmed, mille kaupleja on võtnud tarbijate kantud kahju leevendamiseks või heastamiseks;
- c) kaupleja toime pandud varasemad rikkumised;
- d) asukohapõhise tõkestuse määruse rikkumisest kauplejale tulenenud rahaline kasu või rikkumise abil välditud kahju juhul, kui asjakohased andmed on kättesaadavad;
- e) kauplejale teistes liikmesriikides sama rikkumise eest määratud karistused;
- f) juhtumi asjaolude suhtes kohaldatavad muud raskendavad või kergendavad tegurid.

59 Mis puudutab karistusi, siis leidsime kõigis liikmesriikides kasutatud meetmete vahel suuri erinevusi. Näiteks olid minimaalsed trahvid vahemikus 26–900 000 eurot ja maksimaalsed trahvid vahemikus 1448–5 000 000 eurot. Samuti täheldasime, et mõnel juhul võib karistuste arvutamine sõltuda kaupleja käibest. Mõnes liikmesriigis võidakse rikkumiste korral võtta kriminaalvastutusele.

60 Ainult üks 18-st meie küsitlusele vastanud pädevast asutusest ei nõustunud sellega, et ühetaolised sätted (nt ühesugused karistused kõigis liikmesriikides) aitaksid määruse täitmise tagamise süsteemi parandada (vt [lisa](#)).

¹² [Direktiivi 2005/29/EÜ](#), mis käsitleb ettevõtja ja tarbija vaheliste tehingutega seotud ebaausaid kaubandustavasid siseturul (ebaausate kaubandustavade direktiiv), artikkel 13

61 Meie Euroopa tarbijakeskuste seas tehtud küsitluse tulemused näitavad, et enamikul vastanutest (57%) puudub arvamus asukohapõhise tõkestuse määrase ühtse rakendamise kohta ELis. Lisaks puudub 52%-l Euroopa tarbijakeskustest arvamus väite kohta, et „komisjon on koordineerinud Euroopa tarbijakeskuste tegevust“, ja kolm Euroopa tarbijakeskust ei ole sellega nõus (vt [lisa](#)).

62 Riikide pädevad asutused võivad alata uurimise otse tarbijate esitatud kaebuste põhjal. Uurimist võib alustada ka omaalgatuslikult. Viimasel juhul ei ole siiski ühtegi õigusnormi, mis reguleeriks riikide pädevate asutuste vahelist ühtlustatud või kooskõlastatud lähenemisviisi. Leidsime ka, et komisjon ei kogunud teavet määrase täitmise tagamiseks võetud konkreetsete meetmete kohta, mille kaudu riiklikud ametiasutused lasevad kauplejatel asukohapõhise tõkestuse eeskirjade rikkumise korral parandusmeetmeid võtta.

63 Meie külastatud neli pädevat asutust kinnitasid, et nad ei pidanud komisjonile teatama saadud kaebustest või karistustest, mida nad määrase raames rakendasid. Vaid kaks 18-st meie küsitlusele vastanud pädevast asutusest olid kauplejaid eeskirjade rikkumise eest karistanud ja viis tegid riigisiseseid omaalgatuslikke kontrole, et hinnata määrase järgimist (vt [lisa](#)).

64 Küsitlesime ka kahte kauplejate tegevust uurivat pädevat asutust ja leidsime, et need kasutasid määrase rikkumiste uurimisel märkimisväärselt erinevaid lähenemisviise. Järgmises kahes näites kasutavad kaks liikmesriiki kauplejate kontrollimisel avastatud määrase rikkumise korral erinevaid meetmeid (vt [6. selgitus](#)).

6. selgitus. Liikmesriikide tarbijakaitsega seotud uurimised

- 2021. aastal auditeeris Rootsi tarbijakaitseamet (Konsumentverket) kauplejate vastavust asukohapõhise tõkestuse määruse artiklile 3 ja artikli 4 lõikele 1. Amet valis erinevatest sektoritest välja 78 veebis kauplejat. Kontrolli käigus leiti mõningaid eri liiki rikkumisi, millest üks oli see, et 32-st kaupluses kättesaamist pakkuvast ettevõttest 24 nõudsid klientidelt Rootsi postiaadressi. Amet on seisukohal, et auditi peamine eesmärk oli suurendada teadlikkust asukohapõhisest tõkestusest ja kutsuda ettevõtjaid täitma määruse nõudeid. Seetõttu jättis amet eeskirju rikkunud ettevõtjad karistamata. Kõigile asjaomastele ettevõtjatele saadeti kiri, milles neid teavitati auditi tulemustest.
- Portugali toiduohutusamet (ASAE) algatas tarbijakaitsealase koostöö võrgustikule 2021. aastal esitatud hoiatusteate põhjal kaks rikkumismenetlust seoses asukohapõhise tõkestuse määruse artikli 4 lõike 1 rikkumisega ning kehtestas ka selle tulemusel karistused. Lisaks kontrollis ASAE 2022. aastal 774 ettevõtjat, mille tulemusel algatati kuus rikkumismenetlust ja kehtestati karistused, millest mõned tulenesid asukohapõhise tõkestuse määruse rikkumisest. Erinevalt Konsumentverketist määras ASAE trahve/karistusi veebiettevõtjatele, kelle puhul leiti, et nad rikuvad seadust.

65 Sisuliselt kohaldavad kõik liikmesriigid asukohapõhise tõkestuse normide rikkumise korral määruse täitmise tagamiseks erinevaid meetodeid. Sellega kaasneb oht, et ELi ühtsel turul ei kehti kõigile määruse rakendamisel võrdsed tingimused. Oma mõjuhindamises pooldas komisjon asukohapõhise tõkestuse küsimuses direktiivi asemel määrust, kuna teenuste direktiivi artikli 20 lõikes 2 osutatud „objektiivsete kriteeriumide“ osas valitseb õiguslik ebakindlus, mis puudutab erinevat kohtlemist ja meetmete puudumist, millega riikide ametiasutused saaksid tagada nõuete täitmise. Kuigi asukohapõhise tõkestuse määrus on suurendanud õiguskindlust, puuduvad tõendid parema või ühetaolise nõuete täitmise kohta liikmesriikide tasandil.

Komisjonil on ainult üks kord palutud esitada asukohapõhise tõkestuse kohta mittesiduv arvamus, et lahendada nõuete täitmise tagamise alased erimeelsused

66 Tarbijakaitse alase koostöö määrase kohaselt võib komisjon toetada liikmesriikide ametiasutusi, vastates mitteametlikult esitatud küsimustele, esitades mittesiduvaid arvamusi¹³ kahe asutuse vaheliste erimeelsuste kohta määrase täitmise tagamiseks kasutatava vastastikuse abi kontekstis või tehes järelevalvet koordineeritud uurimis- ja õigusaktide täitmise tagamise meetmete üle¹⁴.

67 Auditi tegemise seisuga oli komisjonilt ainult üks kord küsitud arvamust asukohapõhise piiramise kohta määrase täitmise tagamiseks kasutatava vastastikuse abi kontekstis: kui üks asutus lükkas tagasi teise liikmesriigi asutuselt saadud taotluse tagada määrase täitmine.

Puudused määrase mõju seireks ja hindamiseks mõeldud komisjoni raamistikus

68 Komisjoni ülesanne on teha seiret määrase rakendamise üle praktikas: see hõlmab nii liikmesriikide ametiasutuste tegevust kogu ELis, kui ka määrase mõju hindamist. Kooskõlas komisjoni parema õigusloome põhimõtetega¹⁵ peaks tõhus seire- ja hindamissüsteem kajastama sekkumise eesmärgi ning tõendeid, mida on vaja edusammude ja tulemuslikkuse jälgimiseks. Selleks tuleb mõista sekkumise loogikat ja seda, kuidas tõendeid kasutatakse. Arvesse tuleks võtta tõendite kogumise sagedust ja meetodit ning nende erinevaid allikaid. Lisaks peaks komisjon asukohapõhise tõkestuse määrase artikli 9 kohaste korrapäraste hindamiste raames võtma arvesse määrase üldist mõju siseturule ja piiriülesele e-kaubandusele.

69 Määrase tulemuslikkuse uurimisel digitaalse ühtse turu kontekstis hindasime, kuidas komisjon jälgis ja hindas oodatava mõju saavutamisel tehtud edusamme. Eelkõige uurisime, kas kehtestati tulemuslikkuse seireraamistik, et võimaldada eri eesmärkide sisulist hindamist ning jälgida edusamme ja tulemuslikkust.

¹³ Määruse (EL) 2017/2394 artikli 14 lõige 4.

¹⁴ Samas, IV peatükk.

¹⁵ Parema õigusloome suuniste V peatükk.

Seirekord ei ole piisavalt üksikasjalikult määratletud

70 Määruse üldine eesmärk on aidata kaasa siseturu nõuetekohasele toimimisele, hoides ära klientide otsest või kaudset põhjendamatut asukohapõhist tõkestust ja muud diskrimineerimist kodakondsuse, elukoha või asukoha alusel, ning määratleda selgemalt teatavad olukorrad, kus erinev kohtlemine ei ole õigustatud.

71 Seire eesmärk on saada parem ülevaade eesmärkide saavutamise tõhususest, et teha kindlaks, kas on vaja võtta täiendavaid meetmeid, et tagada konkreetse sekkumise kavandatud eesmärkide saavutamine. Seirekord peaks kajastama sekkumise eesmarke ning andma vajalikke tõendeid, mida on vaja edusammude ja tulemuslikkuse jälgimiseks.

72 Kuigi määruses ei ole seatud konkreetseid eesmarke, sisalduvad need 2016. aasta mõjuhindamises ja esimeses lühiajalist perioodi hõlmavast läbivaatamises:

- suurendada klientide jaoks läbipaistvust, võimaldades juurdepääsu veebisaitidele ja rakendustele kogu ühtsel turul;
- vältida tarbijate põhjendamatut erinevat kohtlemist kaupadele ja teenustele juurdepääsul kogu ühtsel turul;
- parandada määruse nõuete täitmise tagamist seoses põhjendamatult asukohapõhise tõkestusega ja mis tahes muu diskrimineerimisega elukoha/asukoha või kodakondsuse alusel;
- suurendada ettevõtjate õiguskindlust piiriüleste tehingute puhul.

73 Seirekord, mis peaks tagama, et määrus aitab kaasa asjaomaste poliitikaeesmärkide saavutamisele, esitati määruse ettepanekule lisatud 2016. aasta mõjuhindamises. See koosnes järgnevast:

- tagada määruse järjepidev kohaldamine kõigis liikmesriikides (esimene, lühiajalist perioodi hõlmav etapp);
- analüüsida määruse mõju (teine, kesk- ja pikaajalist perioodi hõlmav etapp).

74 Mõjuhindamises seati ka kaks tegevuseesmärki, millest kummalgi on üks näitaja:

- vähendada selliste veebisaitide osakaalu, mis takistavad põhjendamatult juurdepääsu teistest liikmesriikidest pärit kasutajatele (näitaja: „muutus selliste veebilehtede arvus, mis keelavad juurdepääsu või müügi klientidele nende asukoha alusel“);
- vähendada nende tarbijate osakaalu, kes kogevad põhjendamatut asukohapõhist tõkestust/diskrimineerimist (näitaja: „muutus asukohapõhist diskrimineerimist kogenud tarbijate arvus“).

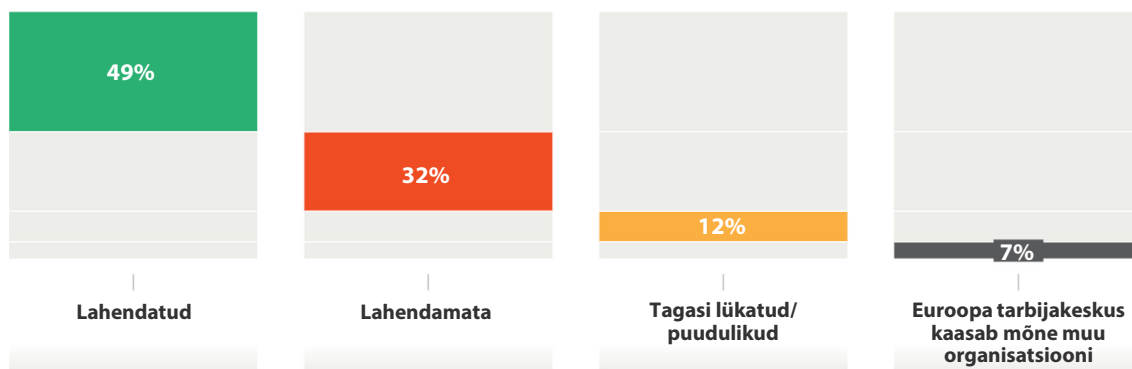
75 2015. aasta mõjuhindamises mainiti seirekorra jaoks defineeritud näitajate lähteväärtuste kasutamist. Need lähteväärtused ei olnud aga selgelt kindlaks tehtud ega kvantifitseeritud. Selle asemel viidati vaid mõjuhindamise aluseks olevate tõendite allikatele. Lisaks ei seatud kavandatud näitajatele (mis ei olnud seotud erieesmärkidega, vaid kahe tegevuseesmärgiga) kvantitatiivseid eesmärke. Seiresüsteemis ei fikseeritud ka seda, mil määral aitaks tegevuseesmärkide saavutamine kaasa erieesmärkide saavutamisele.

Euroopa tarbijakeskuste andmed on seirevajaduste seisukohast ebapiisavad

76 Asukohapõhise tõkestuse määrusega nähakse ette tarbijate abistamine eeskirjade kohaldamisest tulenevate küsimuste korral. Enamik liikmesriike on määranud seda rolli täitma oma Euroopa tarbijakeskuse (vt punkt 12). Kui mõni Euroopa tarbijakeskus saab teabe- või abitaotluse, võib ta küsimuse või kaebuse ECC-Netile edasi saata. ECC-Netil on IT-rakendus sissetulevate juhtumite registreerimiseks ja nendega tegelemiseks. Analüüsisime IT-rakenduses kuue aasta andmeid¹⁶ ja leidsime, et igal aastal menetleti asukohapõhise diskrimineerimise kohta keskmiselt ligikaudu 290 küsimust ja 55 kaebust. Ligikaudu 50% juhtudest lahendati vastastikusel kokkuleppel kauplejaga (vt [joonis 4](#)).

¹⁶ Aprill 2018 kuni aprill 2024

Joonis 4. Euroopa tarbijakeskuste käsitletud kaebuste tulemused

Allikas: kontrollikoda komisjoni esitatud andmete põhjal.

77 Komisjon kasutab ECC-Neti IT-rakenduses salvestatud andmeid, et anda aru määruse kohaldamisest. Kuigi asukohapõhise tõkestuse seireks juhtumite kohta kogutud andmed peaksid olema põhjalikud ja täpsed, leidsime, et andmete salvestamine Euroopa tarbijakeskustes ei ole struktureeritud kajastama määruuses sätestatud konkreetseid teemasid (juurdepääs internetipõhistele kasutajaliidestele, kaupadele ja teenuste kättesaadavus, mittediskrimineerimine seoses maksetega¹⁷). Juhtumite liigitamisel kasutavad Euroopa tarbijakeskused kuni 25 eri kategooriat, et kirjeldada geograafilise diskrimineerimise küsimusi, nagu „autorendiga seotud“, „reisijateveoga seotud“, „ebaausad ja agressiivsed kaubandustavad“ või „toote müümisest/tarnimisest keeldumine või diskrimineerimine“. Küsitletud Euroopa tarbijakeskused kinnitasid, et juhtumite liigitamine ei olnud kooskõlas määruuses käsitletud konkreetsete teemadega. Komisjon ei hinnanud asukohapõhise tõkestuse jälgimiseks IT-rakendusse salvestatud andmete kvaliteeti.

78 Kontrollisime kõiki Euroopa tarbijakeskuste veebisaite ja veebivorme, mida tarbijad peavad kaebuste esitamiseks kasutama. Leidsime erinevusi teabes ja/või tõendites, mida tarbijad peavad oma päringutele nende esitamisel lisama. Eelkõige täheldasime, et mõned Euroopa tarbijakeskused nõuavad kaebustega tegelemise eeltingimusena dokumentatsiooni esitamist. Asukohapõhise tõkestuse puhul võib see tähendada tarbijate jaoks takistust juhul, kui neil ei ole kogu juhtumit tõendavaid dokumente.

¹⁷ Asukohapõhise tõkestuse määruse artiklid 3, 4 ja 5.

79 Mõned meie küsitletud Euroopa tarbijakeskuste esindajad märkisid ka, et tarbijapäringute jaoks kasutatav IT-süsteem ei vasta täielikult seirevajadustele, mis võib põhjustada lahknevusi andmete liigitamisel (vt punkt 77). Asukohapõhise tõkestuse probleemid moodustavad vaid väikese hulga tarbijakaitsealase koostöö võrgustiku kaudu edastatud teabepäringutest ning võrgustikule ei esitata andmeid ei liikmesriikide tegevuse kohta määruse täitmise tagamisel ega ka sellise tegevuse tulemuste kohta.

80 Tarbijakaitsealase koostöö võrgustik kasutab komisjoni siseturu infosüsteemi, et võimaldada riikide pädevatel asutustel teatada teiste riikide ametiasutustele ja komisjonile asukohapõhise tõkestuse nõuete rikkumise kahtlustustest. Samas infosüsteemis taotletakse ka asjaomase riigi ametiasutuselt vastastikust abi määruse täitmise tagamisel. Komisjon kasutas määruse kohaldamise lühiajalist perioodi hõlmava läbivaatamise koostamisel sama süsteemi andmeid. Nende põhjal järeldas komisjon, et 2019. aastal tegeles tarbijakaitsealase koostöö võrgustik asukohapõhise tõkestuse määrusest tulenevate teemadega endiselt suhteliselt vähe. See võis olla osaliselt tingitud viivitustest täitmise tagamise eest vastutavate ametiasutuste määramisel määruse rakendamise esimesel aastal.

81 Ajavahemiku 2020–2023 kohta leidsime, et asukohapõhise tõkestuse määruse täitmise tagamisega seotud teabepäringute arv moodustas veidi üle 1,4% kõigist võrgustiku kaudu edastatud teabepäringutest (3 päringut 212-st). Kõigist 515-st nõuete täitmise tagamise taotlustest puudutasid määrust 37 (ligikaudu 7% kõigist täitmise tagamise taotlustest). Viis liikmesriiki esitasid siseturu infosüsteemis vastastikuse abi taotlusi ja kolm liikmesriiki sisestasid hoiatusteateid määrusega seotud küsimuste kohta. Enamik vastastikuse abi taotlusi (31 taotlust 40-st) esitati aga ühest liikmesriigist, kes palus 29 korral mõne teise liikmesriigi ametiasutusel võtta mõne kaupleja suhtes meetmeid nõuete täitmise tagamiseks (vt [joonis 5](#)).

Joonis 5. Vastastikuse abi taotlused määruse artiklite kaupa

Artikkel 3: Juurdepääs internetipõhistele kasutajaliidestele

Artikkel 4: Kaupade ja teenuste kättesaadavus

Artikkel 5: Diskrimineerimiskeeld seoses maksetega

Artikkel 6: Passiivse müügi kokkulepped

Allikas: kontrollikoda komisjoni esitatud teabe põhjal.

Puuduvad piisavad tõendid asukohapõhise tõkestuse määruse mõju kohta ELi ühtse turu e-kaubandusele

82 Mõjuhindamises kirjeldatud seirekorra kohaselt tuleks iga kolme aasta tagant koguda andmeid, et analüüsida „muutust selliste veebilehtede arvus, mis keelavad juurdepääsu või müügi klientidele nende asukoha alusel“.

83 Selleks et võtta arvesse määruse esimeste kehtivuskuude hindamist (esimest lühiajalist perioodi hõlmav läbivaatamine), viis komisjon 2019. aastal läbi [kontrollostude uuringu](#), milles analüüsiti asukohapõhise tõkestuse kasutamist e-kaubanduse veebisaitidel tarbijate ostuprotsessi eri etappides. 2015. aastal tehti esimene kontrollostude uuring, mida kasutati [määruse ettepanekule lisatud mõjuhindamises \(2016\)](#).

84 Kokkuvõttes olid mõlema kontrollostude uuringu tulemused üldjoontes sarnased, sest ligikaudu 65% kõigist 2016. ja 2019. aastal hinnatud veebisaitidest kasutas teataval määral asukohapõhist tõkestust (vt punktid [21](#) ja [83](#)). Teisisõnu suutsid ostjad vaid umbes ühel juhul kolmest osta ELis tooteid piiriüleselt samadel tingimustel nagu kaupleja koduriigi ostjad (vt [7. selgitus](#)).

7. selgitus. Kontrollostude tulemuste võrdlus

Uurisime asukohapõhisest tõkestusest mõjutatud tarbijate osakaalu veebis toimuva ostuprotsessi igas etapis. Nende piiriülestest kontrollostu tegijate osakaal, keda suunati ümber või kellel takistati kaupleja veebisaidi sirvimist, oli väike ja vähenes 2015.–2019. aastal 3,4%-lt 2,9%-le.

Piiriülestest kontrollostude tegijate arv, kes blokeeriti juba registreerimise etapis ega saanud seetõttu veebisaidil ostu sooritada, vähenes 26,9%-lt 14,0%-le.

Kontrollostu tegijate arv, kes said end küll veebisaidil registreerida, kuid ei pääsenud edasi tellimuse kättetoimetamiskoha märkimise etapist, suurenes 37,8%-lt 43,0%-le.

Veebis toimuva ostuprotsessi viimases etapis piiriülestest tehingute maksevahendi valikul probleeme kogenute arv suurenes veidi: 8,6%-lt 2015. aastal 10,4%-le 2019. aastal.

85 Lisaks eespool kirjeldatule kasutab komisjon tarbijauuringuid, et koguda kogu ELis andmeid tarbijakeskkonna kohta. Enne määruse jõustumist avaldati 2015, 2017 ja 2019. aasta tarbijatingimuste tulemustabelis iga kahe aasta tagant asjakohaseid andmeid nende tarbijate osakaalu muutuste kohta, kellel on probleeme teiste ELi riikide jaemüüjatelt veebis ostmisel. Selle teabeallika põhjal ei aga asukohapõhise tõkestuse küsimustes eriti selgeid järeldusi teha. Esitatud andmed pärinevad 2014.–2018. aastal tehtud uuringust „tarbijate suhtumise kohta piiriülesesse kaubandusse ja tarbijatega seotud küsimustesse“.

86 Näiteks leidsime nendes uuringutes asukohapõhise tõkestuse kõigi kategooriate kohta, et nende tarbijate osakaal, kes kogesid asukohapõhist diskrimineerimist, oli aastatel 2015–2019 erinev. Teine probleem seisneb selles, et 2021. ja 2023. aasta tarbijatingimuste tulemustabeli aruannetes ei esitatud konkreetseid andmeid asukohapõhise tõkestuse kohta. Seetõttu ei ole uuringuandmete põhjal võimalik järeldada, et asukohapõhise tõkestuse sagedus on vähenenud.

87 Samamoodi teatas komisjon esimeses lühiajalist perioodi hõlmavas läbivaatamises, et teisest ELi liikmesriigist tehtud internetiostude arv suurenes 2017.–2019. aastal ühe protsendipunkti võrra, samal ajal kui veebis teistesse ELi riikidesse müüvate ettevõtete osakaal püsis stabiilsena. Ka siin on muutus minimaalne ja ei ole selge, kas see kasv on osa suundumusest või mitte.

88 Pärast esimest, lühiajalist perioodi hõlmavat läbivaatamist tegi komisjon veel ühe uuringu, milles analüüsiti ELi e-kaubanduse peamisi suundumusi¹⁸. Uuringu käigus küsitleti ka kümne ELi liikmesriigi veebikauplejaid – rohkem kui 2800 eri suurusega äriühingut, sealhulgas mikroettevõtjaid, VKEsid ja suurettevõtjaid. Küsitluse eesmärk oli teha kindlaks jaemüüjate arvamused e-kaubanduse viimase aja muutustest ELis (eelkõige pandeemia valguses). Küsitluse tulemuste põhjal jõuti uuringus järeldusele, et piiriülese kaubanduse osakaal (EL ja kolmandad riigid) on jäänud suhteliselt muutumatuks, kasvades kogu ELis 20%-lt 2016. aastal 22%-le 2021. aastal. Komisjon ei uurinud määruse mõju e-kaubandusele ega sellest tulenevat võimalikku kasu tarbijatele.

89 Igal juhul võib olla liiga vara hinnata asukohapõhise tõkestuse määruse mõju e-kaubandusele ELi ühtsel turul. Komisjon oli seisukohal, et määruse täielik mõju ilmneb alles aja jooksul, kui määruse täitmise tagamist tugevdatakse ja hakatakse kohaldama muid asjakohaseid (e-kaubanduse) meetmeid ning saab hinnata COVID-19 kriisi täielikku mõju eri tegevusvaldkondadele¹⁹.

¹⁸ „Study for further evaluation of the Geo-blocking Regulation“, Copenhagen Economics, 2023.

¹⁹ Asukohapõhist tõkestust käsitleva määruse esimene lühiajalist perioodi hõlmav läbivaatamine, 2020.

Järeldused ja soovitused

90 Meie üldine järeldus on, et asukohapõhise tõkestuse määruse vastuvõtmisega on tehtud edusamme tarbijate ja kauplejate vajaduste rahuldamisel, kuid endiselt on probleeme määruse nõuetekohase ja ühetaolise rakendamisega.

91 Määruse väljatöötamisel tegi komisjon e-kaubanduse valdkonnas kindlaks tarbijate ja kauplejate peamised probleemid ja vajadused. Avastasime aga puudusi algses mõjuhindamises. Komisjon ei olnud kvantitatiivselt hinnanud ei teenuste direktiivi kohaldamisalast välja jäetud sektoreid, klientidele kaupleja ruumides kehtivat asukohapõhist tõkestust ega määruse sotsiaalset ja keskkonnamõju. Analüüs piiriülese e-kaubanduse mõju kohta SKP-le ei sisaldanud hinnangulisi arvandeid ega üksikasjalikku analüüsi sidususe kohta kõigi asjaomaste õigusaktidega. Mõjuhindamises ei tehtud ka ettepanekut seirekorra kohta, mille abil mõõta, kuidas määrus e-kaubandust mõjutab (vt punktid [22–25](#)).

92 Asukohapõhise tõkestuse määruses käsitletakse tasakaalustatult mitmeid probleeme ja vajadusi. Samas leidsime mõningaid lünki ja ebaselgust, mis võib negatiivselt mõjutada määruse kohaldamist ja tõhusust (vt punktid [26–28](#)).

93 Asukohapõhise tõkestuse määruse vastuvõetud versioonis jäeti välja teatavad varem probleemseks tunnistatud valdkonnad, nagu audiovisuaalteenused ja internetipõhised teenused, mis võimaldavad juurdepääsu autoriõigusega kaitstud sisule. Oma esimeses, peatselt peale määruse vastuvõtmist tehtud läbivaatamises (2020) uuris komisjon eespool loetletud sektorite lisamise teostatavust. Andmete puudumisega seotud põhjustel ja kuna määruse kohaldamisala laiendamise mõju vajab alles hindamist, otsustas komisjon aga jätta need määruse kohaldamisalast välja. Komisjon jagas oma esimese läbivaatamise tulemusi Euroopa Parlamendiga ja eeldatavasti teeb ta seda ka pärast määruse eelseisva läbivaatamise lõpuleviimist (vt punktid [29–35](#)).

1. soovitus. Teha uuring, et hinnata vajadust laiendada asukohapõhise tõkestuse määruse kohaldamisala või muuta asjaomaseid kehtivaid sektorispetsiifilisi määrusi

Komisjon peaks tegema asjakohastel ja täpsetel andmetel põhineva uuringu, et hinnata kasu, probleeme ja võimalikke riske, mis kaasnevad määruse kohaldamisala laiendamisega sektoritele, mida see praegu ei hõlma (või vastavate kehtivate määruste muutmisega, kui see on asjakohane).

Soovituse täitmise tähtaeg: 2026. aasta lõpp

94 Pärast määruse vastuvõtmist esitas komisjon põhjalikus küsimuste ja vastuste dokumendis suunised tarbijatele, kauplejatele ja liikmesriikide ametiasutustele, sealhulgas pädevatele asutustele. Alates 2018. aastast ei ole komisjon korraldanud pädevatele asutustele täiendavaid seminare ega ajakohastanud küsimuste ja vastuste dokumenti, et see hõlmaks uusi küsimusi (vt punktid [37–39](#)).

95 Komisjon korraldab Euroopa tarbijakeskustele ja pädevatele asutustele eri kanaleid kasutades regulaarseid kohtumisi ja kogemuste vahetamist. Tarbijakaitsealase koostöö võrgustiku volitused on aga piiratud. Kuigi ECC-Net korraldab korrapäraseid kohtumisi, et hõlbustada kogemuste vahetamist, ning hoolimata sagedasest riigisisest kommunikatsioonist Euroopa tarbijakeskuste ja pädevate asutuste vahel, ei korralda kaks võrgustikku omavahelisi korrapäraseid kohtumisi, et arutada määruse täitmise tagamise prioriteete ja muid küsimusi (vt punktid [40–43](#)).

96 Euroopa tarbijakeskused pakuvad tarbijatele abi asukohapõhise tõkestuse küsimustes. Leidsime aga, et nende tegevus selles valdkonnas on liikmesriigiti erinev. Aastatel 2019–2023 vähenes Euroopa tarbijakeskustele esitatud asukohapõhise tõkestuse määrust puudutavate kaebuste ja küsimuste arv. 2023. aastal komisjoni kokkuvõtte jaoks tehtud uuringu tulemused näitavad, et märkimisväärne osa kauplejatest ei ole asukohapõhise tõkestuse määrusest teadlikud ja tarbijaile ei ole endiselt selge, mida määrus puudutab (vt punktid [44–51](#)).

2. soovitus. Parandada tuge ja teadlikkust liikmesriikides

Komisjon peaks:

- a) ajakohastama liikmesriikide ametiasutustele antud suuniseid;
- b) aitama suurendada klientide ja kauplejate teadlikkust ning liikmesriikide vahelist kogemuste vahetamist.

Soovituse täitmise tähtaeg: 2026. aasta lõpp

97 Liikmesriigid pidid määrama asutused määruse täitmise tagamiseks. Komisjon algatas rikkumismenetluse liikmesriikide suhtes, kes seda õigeaegselt ei teinud. Üks võimalus asukohapõhise tõkestuse kohta teabe saamiseks on teha prioriteetsetele teemadele keskenduvalid lauskontrollid. Seni ei ole aga tehtud lauskontrollid, mille peamine teema oleks olnud asukohapõhine tõkestus. Pädevad asutused võivad teha kontrollid omal algatusel või pärast kaebuse saamist. Komisjon ja tarbijakaitsealase koostöö võrgustik võivad määruse täitmise tagamisel tegutseda ka koordineeritult, kuid ajavahemikus detsember 2018 kuni juuni 2024 tehti seda vaid üks kord (vt punktid [52–57](#)).

98 Leidsime, et meetmed ja trahvid olid liikmesriigiti väga erinevad. Määruses ei pakuta välja kriteeriume, millele määruse nõuete täitmise tagamiseks võetavad meetmed peaksid vastama. Samas puudub neil ka kohustus oma uurimistest või rakendatavatest karistustest komisjonile aru anda (vt punktid [58–65](#)).

99 Komisjon on toetanud pädevaid asutusi, vastates teabepäringutele või esitades kahe asutuse vaheliste erimeelsuste korral mittesiduva arvamuse (vt punktid [66–67](#)).

3. soovitus. Täiendada liikmesriikides määruse täitmise tagamiseks kasutatavaid mehhanisme ELi tasandi nõuetega

Komisjon peaks täiendama liikmesriikides määruse täitmise tagamiseks kasutatavaid mehhanisme ELi tasandi nõuetega.

Soovituse täitmise tähtaeg: 2026. aasta lõpp

100 Komisjoni ülesanne on jälgida asukohapõhise tõkestuse määruse kohaldamist liikmesriikides ja selle üldist mõju siseturule. Määrus ei sisalda konkreetseid eesmärke. Need seati määruse vastuvõtmisele eelnenud mõjuhindamises. Mõjuhindamises seati ka kaks tegevuseesmärki, millest kummalegi lisati üks näitaja. Komisjon ei määranud aga kindlaks, mil määral aitavad tegevuseesmärgid kaasa erieesmärkide saavutamisele, ega seadnud näitajaile ei lähteväärtusi ega kvantitatiivseid sihte (vt punktid **70–75**).

101 Euroopa tarbijakeskuste võrgustik annab komisjonile andmeid tarbijatelt saadud päringute ja kaebuste kohta. Leidsime probleeme nende andmete kvaliteediga, mille usaldusväärsust komisjon ei hinda. Lisaks ei võimalda komisjoni tehtud suundumuste analüüsid eraldi vaadelda ei asukohapõhise tõkestuse määruse täielikku mõju e-kaubandusele ega määrusest tarbijatele tulenevat kasu. Määruse täitmise tagamisega tegelevad asutused saavad samuti tarbijatelt päringuid ja kaebusi, kuid komisjon ei kogu neid andmeid seire eesmärgil (vt punktid **76–81**).

102 Alates asukohapõhise tõkestuse määruse vastuvõtmisest on seireandmete kogumiseks korraldatud vaid üks kontrollostudel põhinev uuring (2019), kuigi määruks on sätestatud, et selliseid uuringuid tuleb teha iga kolme aasta tagant. Korraldatud on ka tarbijauuringuid, kuid nendega ei ole uuritud konkreetselt asukohapõhist tõkestust. Sellest ei piisa edusammude mõõtmiseks ja asukohapõhise tõkestuse suundumuste jälgimiseks. Leidsime ka vastuolusid enne ja pärast määruse jõustumist kogutud andmetes, mistõttu ei olnud võimalik suundumusi järjepidevalt analüüsida (vt punktid **82–89**).

4. soovitus. Parandada asukohapõhise tõkestuse määruse praeguse seireraamistiku asjakohasust

Komisjon peaks parandama asukohapõhise tõkestuse määruse tõhususe mõõtmiseks kasutatavat seirekorda ja keskenduma eelkõige järgnevale:

- a) asukohapõhist tõkestust iseloomustavad usaldusväärsed näitajad;
- b) usaldusväärsed andmeallikad;
- c) andmete kogumise asjakohane sagedus;
- d) Euroopa tarbijakeskuste esitatud andmete kvaliteet.

Soovituse täitmise tähtaeg: 2026. aasta lõpp

IV auditikoda, mida juhib kontrollikoja liige Mihails Kozlovs, võttis käesoleva aruande vastu Luxembourgis 5. detsembril 2024.

Kontrollikoja nimel

president

Tony Murphy

Lisa

Küsitluse tulemused

Audit hõlmas küsitlust, mis saadeti Euroopa tarbijakeskustele, 27 liikmesriigi pädevatele asutustele ning liikmesriikide e-kaubandusega tegelevate ettevõtete kutseliitudele. Koostasime kolm erinevat küsimustikku, et koguda kogemusi ja arvamusi, mida me muidu ei oleks otse saanud.

See aitas meil teha järeldusi järgmistes küsimustes: määruse rakendamine liikmesriikides (liikmesriikide ametiasutustele esitatud päringute põhjal), klientide jaoks probleemsed küsimused, komisjoni tugi ja koordineerimine, teadlikkusega määrusest ning parandusettepanekud.

Kontrollikoja küsitlus kestis 9. aprillist kuni 23. maini 2024. Küsitlusele vastasid 21 Euroopa tarbijakeskust ja 18 pädevat asutust.

Euroopa tarbijakeskustele saadetud küsitlus hõlmas järgmisi teemasid:

- ettevõtjate vaheliste päringute teemad;
- tarbijate peamised probleemsed küsimused (Euroopa tarbijakeskustele esitatud päringute põhjal), sealhulgas küsimused väljaspoole määruse kohaldamisala jäävate päringute kohta;
- liikmesriikide tarbijate teadlikkus määrusest;
- komisjoni suunised ja tugi määruse rakendamiseks;
- võimalused määruse täiustamiseks.

Pädevatele asutustele saadetud küsimustik hõlmas järgmisi teemasid:

- ettevõtjate vaheliste päringute teemad;
- peamised probleemsed küsimused (päringute põhjal), sealhulgas väljaspoole määruse kohaldamisala jäävad päringud;
- teave kehtivate liikmesriikides kasutatavate määruse täitmise tagamise süsteemide, kohaldatavate karistuste ja selliste algatuste kohta, nagu lauskontrollid või riigi tasandi sihipärased kontrollid määruse täitmise kohta;

- liikmesriikide tarbijate teadlikkus määrusest;
- võimalused määruse täiustamiseks.

Järelduste tegemisel ei kasutanud me kutseliitude vastuseid, sest neist vastas küsimustikule vaid väike osa.

Lühendid

ADR direktiiv: vaidluste kohtuvälise lahendamise direktiiv

DG CNECT: Euroopa Komisjoni sidevõrkude, sisu ja tehnoloogia peadirektoraat

DG GROW: Euroopa Komisjoni siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEde peadirektoraat

DG JUST: Euroopa Komisjoni õigus- ja tarbijaküsimuste peadirektoraat

EMP: Euroopa Majanduspiirkond

GDPR: isikuandmete kaitse üldmäärus

IKT: info- ja kommunikatsioonitehnoloogia

SKP: sisemajanduse koguprodukt

Mõisted

Digitaalse ühtse turu strateegia: komisjoni algatus digitaliseerimisest saadava kasu maksimeerimiseks ELi jaoks.

Isikuandmete kaitse üldmäärus: ELi õigusakt, millega kaitstakse üksikisikuid, kui nende isikuandmeid töötlevad erasektor ja enamik avaliku sektori organisatsioonid.

Mõjuhindamine: poliitikaalgatuse või muu tegevuse tõenäolise (*ex ante*) või tegeliku (*ex post*) mõju analüüs.

Parem õigusloome: ELi poliitikat ja õigusloomet suunav kontseptsioon, mille aluseks on põhimõte, et reguleerimine peaks saavutama oma eesmärgid minimaalsete kuludega ning olema kavandatud läbipaistval ja tõenditel põhineval viisil koos kodanike ja sidusrühmade kaasamisega.

Sisemajanduse koguprodukt: riigi majanduse kogusuuruse peamine näitaja.

Teenuste direktiiv: ELi õigusakt, millega kõrvaldatakse ühtsel turul kaubandustõkked teatavatelt teenuste kategooriatelt.

Vaidluste kohtuvälise lahendamise direktiiv: ELi õigusakt, milles käsitletakse ühtsel turul tegutsevatelt kauplejatelt ostetud kaupade ja teenustega seotud vaidluste kohtuvälist lahendamist.

Komisjoni vastused

<https://www.eca.europa.eu/et/publications/sr-2025-03>

Ajatelg

<https://www.eca.europa.eu/et/publications/sr-2025-03>

Auditirühm:

Kontrollikoja eriaruannetes on esitatud ELi poliitikavaldkondade ja programmide või konkreetsete eelarvevaldkondade juhtimisega seotud teemade auditite tulemused. Kontrollikoda valib ja kavandab need auditiülesanded nii, et need oleksid võimalikult mõjusad, võttes arvesse tulemuslikkuse või nõuetele vastavuse riske, kaasnevaid tulusid või kulutusi, tulevasi arenguid ning poliitilist ja avalikku huvi.

Kõnealuse tulemusauditi viis läbi turgude reguleerimise ja konkurentsivõimelise majanduse valdkondade auditeerimise eest vastutav IV auditikoda, mille eesistuja on kontrollikoja liige Mihails Kozlovs. Auditit juhtis kontrollikoja liige Ildikó Gáll-Pelcz, keda toetasid kabinetiülem Claudia Kinga Bara, kabineti nõunik Zsolt Varga, valdkonnajuhid Sabine Hiernaux-Fritsch ja John Sweeney, auditijuhid Marco Montorio ja Maria Isabel Quintela ning audiitorid Felipe Andrés Miguélez ja Radostina Simeonova. Praktikant Alessia Romanelli. Küsitluse metoodika koostamist toetas Britta Middelberg. Keelealast abi osutas Thomas Everett.

Ildikó Gáll-Pelcz

Claudia Kinga Bara

Zsolt Varga

John Sweeney

Marco Montorio

Maria Isabel Quintela

Alessia Romanelli

Britta Middelberg

Thomas Everett

AUTORIÕIGUS

© Euroopa Liit, 2025

Euroopa Kontrollikoja taaskasutamispoliitika on kehtestatud [Euroopa Kontrollikoja otsusega nr 6–2019](#) avatud andmete poliitika ja dokumentide taaskasutamise kohta.

Kui ei ole märgitud teisiti (nt eraldiseisvates autoriõiguse märgetes), on ELile kuuluv kontrollikoja sisu litsentsitud vastavalt [litsentsile Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). Reeglina on taaskasutamine lubatud, kui autoriõigustele on viidatud ja muudatused on ära märgitud. Kontrollikoja sisu taaskasutajad ei tohi moonutada selle algset tähendust ega sõnumit. Kontrollikoda ei vastuta taaskasutamise tagajärgede eest.

Kui konkreetsetes sisus, näiteks kontrollikoja töötajatest tehtud fotodel, on kujutatud tuvastatavaid isikuid, või kui see sisaldab kolmandate isikute teoseid, tuleb teil taotleda täiendavat luba.

Kui luba on saadud, tühistab ja asendab see eespool nimetatud üldise loa ja osutab selgelt mis tahes kasutuspiirangutele.

On võimalik, et ELile mittekuuluva sisu kasutamiseks või taasesitamiseks tuleb küsida luba otse autoriõiguse omajatelt.

Kontrollikoja taaskasutamispoliitika ei hõlma tööstusomandi õigustega hõlmatud tarkvara või dokumente, nagu patendid, kaubamärgid, registreeritud disainilahendused, logod ja nimed.

Domeeni europa.eu alla koondatud Euroopa Liidu institutsioonide veebisaitidel leidub linke, mis viivad muudele veebisaitidele. Kontrollikoda ei vastuta nende sisu eest ja soovitab teil seetõttu tutvuda nende veebisaitide isikuandmete ja autoriõiguse kaitse põhimõtetega.

Kontrollikoja logo kasutamine

Kontrollikoja logo ei tohi kasutada ilma kontrollikoja eelneva nõusolekuta.

HTML	ISBN 978-92-849-3557-4	ISSN 1977-5652	doi:10.2865/6499469	QJ-01-24-038-ET-Q
PDF	ISBN 978-92-849-3558-1	ISSN 1977-5652	doi:10.2865/2885335	QJ-01-24-038-ET-N

KUIDAS VIIDATA

Euroopa Kontrollikoja [eriaruanne 03/2025](#): „Põhjendamatute asukohapõhine tõkestus e-kaubanduses – määrusega loodi tasakaalustatud raamistik, mida on aga keeruline rakendada“, Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2025.

Asukohapõhine tõkestus piirab ELi riikide vahel tarbijate juurdepääsu veebipõhiste teenustele, takistades seega ELi digitaalse ühtse turu toimimist. 2018. aasta asukohapõhise tõkestuse määrase eesmärk oli reguleerida kodakondsuse, elukoha või asukoha alusel diskrimineerimise küsimusi. Hindasime määrase mõju ning Euroopa Komisjoni ja liikmesriikide poolt põhjendamatult asukohapõhise tõkestuse vastu võitlemiseks võetud meetmeid. Hoolimata edusammudest tarbijate ja kauplejate huvide eest seismisel, on endiselt probleeme määrase ühetaolise rakendamisega. Soovitame komisjonil teha uuring, et hinnata vajadust laiendada asukohapõhise tõkestuse määrase kohaldamisala, parandada liikmesriikidele antavat tuge ja sealset teadlikkust, tugevdada määrase täitmise tagamiseks kasutatavat korda ning parandada seiresüsteemi, mille abil mõõdetakse asukohapõhise tõkestuse määrase tõhusust.

Euroopa Kontrollikoja eriaruanne vastavalt ELTLi artikli 287 lõike 4 teisele lõigule.

EUROOPA
KONTROLLIKODA

Euroopa Liidu
Väljaannete Talitus

EUROOPA KONTROLLIKODA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUKSEMBURG

Tel +352 4398-1

Päringud: eca.europa.eu/et/contact

Veebisait: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors